

Projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice

Bc. Radek Strálka

Diplomová práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Radek Strálka**
Osobní číslo: **M19026**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Finance**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši týkající se problematiky hospodaření, finanční kontroly a vnitřního kontrolního systému v obcích.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu hospodaření a současného stavu vnitřního kontrolního systému obce Trojanovice.
- Vypracujte projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice.
- Vyhodnoťte projekt z časového, nákladového a rizikového hlediska.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. *Public budgeting systems*. Ninth edition. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 2013, 656 s. ISBN 9781449627904.
- NEMEC, Juraj. *Kontrola ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 158 s. ISBN 9788073575588.
- OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H. Beck, 2011, 178 s. ISBN 9788074003424.
- ROSEN, Harvey S., Ted GAYER a Abdülkadir CIVAN. *Public finance*. Tenth edition. Maidenhead: McGraw-Hill Education, 2014, 588 s. ISBN 9780077154691.
- REZNIČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, 207 s. ISBN 9788024455488.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Eliška Kozubíková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **15. ledna 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **20. dubna 2021**

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

Ve Zlině dne 15. ledna 2021

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 31.5.2021

Jméno a příjmení: Radek, Střalka...

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Hlavním cílem této diplomové práce je vypracovat projekt zavedení zlepšeného vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Diplomová práce je rozdělena na dvě části. V teoretické části jsou definovány základní pojmy, týkající se hospodaření a finanční kontroly územních samosprávných celků a vnitřního kontrolního systému. V praktické části je zpracována finanční analýza obce a analýza současného stavu vnitřního kontrolního systému. Na základě analýz následuje projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci, obsahující nově vytvořené vnitřní směrnice. Dále je vytvořen formulář pro výpočet vybraných ukazatelů finanční analýzy municipální organizace. Na závěr diplomové práce bylo provedeno vyhodnocení projektu.

Klíčová slova: vnitřní kontrolní systém, vnitřní směrnice, finanční analýza municipální organizace, finanční kontrola, hospodaření obcí

ABSTRACT

The main aim of this diploma thesis is to elaborate a project of improved internal control system implementation in municipality of Trojanovice. The diploma thesis is divided into two sections. The theory section defines basic terms related to the management and financial control of municipalities and the internal control system. The practical application section contains a financial analysis of the municipality and a current state analysis of the internal control system. Based on these analyses, the project of improved internal control system implementation follows. This includes newly created internal directives. Furthermore, a form for the calculation of selected indicators of financial analysis of municipalities is generated. In the end of the diploma thesis, the project evaluation is performed.

Keywords: Internal Control System, Internal Directives, Financial Analysis of Municipalities, Financial Control, Financial Management of Municipalities

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí mé diplomové práce paní Ing. Elišce Kozubíkové, Ph. D., za cenné rady, připomínky a odborné vedení, které mi poskytovala během zpracování diplomové práce. Dále děkuji panu starostovi obce Trojanovice Mgr. Jiřímu Novotnému za spolupráci, informace a materiály, které mi poskytl pro vypracování diplomové práce.

Zároveň bych také rád poděkoval své rodině a blízkým, kteří mě po celou dobu mého studia neúnavně podporovali.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	13
1.1 CHARAKTERISTIKA OBCE	13
1.1.1 Samostatná působnost obce.....	14
1.1.2 Přenesená působnost obce.....	14
1.2 ORGÁNY OBCE.....	15
1.2.1 Zastupitelstvo obce.....	15
1.2.2 Rada obce	16
1.2.3 Starosta.....	17
1.2.4 Obecní úřad	17
1.3 HOSPODAŘENÍ A FINANCE ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	18
1.3.1 Rozpočet, rozpočtový proces, rozpočtová skladba	19
1.3.2 Příjmy a výdaje rozpočtu obce	22
1.4 FINANČNÍ ANALÝZA MUNICIPALNÍ JEDNOTKY	22
1.4.1 Finanční analýza a její specifika u obcí	23
1.4.2 Horizontální a vertikální analýza	24
1.4.3 Poměrové ukazatele	24
1.4.4 Monitoring hospodaření obce	26
2 FINANČNÍ KONTROLA ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	27
2.1 MODEL „3E“ A „6E“ VE VEŘEJNÉM SEKTORU.....	28
2.2 SYSTÉM FINANČNÍ KONTROLY	29
2.3 KONTROLA V OBCI	29
3 VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM	31
3.1 PODSTATA VNITŘNÍHO KONTROLNÍHO SYSTÉMU	31
3.1.1 Řídící kontrola.....	32
3.1.2 Interní audit	34
3.2 VNITŘNÍ SMĚRNICE	34
3.2.1 Struktura a obsahové náležitosti.....	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	37
4 CHARAKTERISTIKA OBCE TROJANOVICE	38
4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEL OBCE.....	38
4.2 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA OBCE	39
5 FINANČNÍ ANALÝZA OBCE TROJANOVICE	40
5.1 ANALÝZA MAJETKOVÉ A FINANČNÍ STRUKTURY OBCE	40

5.1.1	Analýza majetkové struktury	40
5.1.2	Analýza finanční struktury	42
5.2	ANALÝZA NÁKLADŮ A VÝNOSŮ OBCE	44
5.3	ANALÝZA PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ OBCE	47
5.3.1	Saldo příjmů a výdajů	47
5.3.2	Analýza příjmů.....	48
5.3.3	Analýza výdajů.....	49
5.4	ANALÝZA VYBRANÝCH FINANČNÍCH UKAZATELŮ OBCE.....	51
5.4.1	Ukazatele aktivity.....	51
5.4.2	Ukazatele autarkie	52
5.4.3	Ukazatele financování	52
5.4.4	Ukazatele likvidity	53
5.4.5	Monitorující ukazatele SIMU	54
5.5	VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ OBCE V ROCE 2020 A ROZPOČET NA ROK 2021.....	54
5.6	VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY	56
6	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU VNITŘNÍHO KONTROLNÍHO SYSTÉMU V OBCI TROJANOVICE	58
6.1	ZAJIŠTĚNÍ VNITŘNÍHO KONTROLNÍHO SYSTÉMU	58
6.2	SOUČASNÉ VNITŘNÍ PŘEDPISY OBCE	59
6.3	SHRNUTÍ VÝSLEDKU ANALÝZY A HLAVNÍ NEDOSTATKY	61
7	PROJEKT ZAVEDENÍ VNITŘNÍHO KONTROLNÍHO SYSTÉMU V OBCI TROJANOVICE	63
7.1	DŮVODY A POSTUP ZAVEDENÍ VNITŘNÍHO KONTROLNÍHO SYSTÉMU	63
7.2	VYTVOŘENÍ NOVÝCH VNITŘNÍCH SMĚNIC	64
7.2.1	Směrnice č. 1/2021 Finanční kontrola	66
7.2.2	Směrnice č. 2/2021 Zadávání veřejných zakázek malého rozsahu	79
7.2.3	Směrnice č. 3/2021 Pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek.....	88
7.3	VÝPOČET UKAZATELŮ FINANČNÍ ANALÝZY MUNICIPALNÍ JEDNOTKY	95
8	VYHODNOCENÍ PROJEKTU A DOPORUČENÍ	97
8.1	VYHODNOCENÍ PROJEKTU Z NÁKLADOVÉHO, ČASOVÉHO A RIZIKOVÉHO HLEDISKA	97
8.2	PŘÍNOSY PROJEKTU A DOPORUČENÍ NA ZÁKLADĚ ANALÝZ	98
	ZÁVĚR	100
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	101
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	104
	SEZNAM OBRÁZKŮ	105
	SEZNAM TABULEK.....	106
	SEZNAM PŘÍLOH.....	107

ÚVOD

Diplomová práce je zpracována na téma projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Jelikož jsem již ve spolupráci s touto obcí zpracovával bakalářskou práci, rozhodl jsem se, že obci nabídnu návrh zlepšit současný vnitřní kontrolní systém v rámci této diplomové práce. Vnitřní kontrolní systém je ze zákona povinně tvořen a je zásadním nástrojem pro správné fungování organizací ve veřejné správě. Hlavním cílem diplomové práce je tedy návrh na zlepšení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Správně fungující vnitřní kontrolní systém by však měl být cílem každé obce.

Obec Trojanovice stejně jako většina územně samosprávných celků má vnitřní kontrolní systém nastaven jen na základní úrovni a daná problematika je ve směrnících zpracována jen okrajově. Často bývá tento vnitřní kontrolní systém formulován jen na úrovni, která je povinná ze zákona a už se s ním dále moc npracuje. Může to být způsobeno tím, že menší obce nemají takovou kapacitu na to, aby ustavičně reagovaly na měnící se legislativu a novelizace a vnitřní kontrolní systém podle změn aktualizovaly.

Diplomová práce je rozdělena na dvě hlavní části. V rámci teoretické části je provedena literární rešerše, týkající se problematiky hospodaření, finanční kontroly a vnitřního kontrolního systému v obcích. V rámci hospodaření územních samosprávných celků bude představena charakteristika obce a její orgány. Následují pojmy, které se budou týkat hospodaření a financí územní samosprávy. Také bude vysvětlena finanční analýza municipální jednotky. V rámci finanční kontroly budou objasněny kontrolní metody a postupy a systém finanční kontroly. Teoretická část bude zakončena kapitolou, týkající se vnitřního kontrolního systému. Zde bude charakterizována podstata vnitřního kontrolního systému a vnitřní směrnice, které mají v daném systému důležité postavení.

Na úvod praktické části bude krátce představena obec Trojanovice. Podstatnou část dále tvoří finanční analýza obce. V rámci finanční analýzy bude provedena analýza majetkové a finanční struktury, nákladů a výnosů, příjmů a výdajů, vybraných finančních ukazatelů obce a nakonec budou tyto výsledky vyhodnoceny. Následně bude podroben analýze současný stav vnitřního kontrolního systému obce, kde se bude zjišťovat, na jaké úrovni se současný vnitřní kontrolní systém v obci nachází a jaké jsou jeho nedostatky. Na základě výsledků analýz bude pak vytvořen daný projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice, ke kterému celá diplomová práce směřuje. V rámci projektu budou vytvořeny nové vnitřní směrnice. Konkrétně se bude jednat o směrnice k finanční kontrole, zadávání

zakázek malého rozsahu a pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek. Tyto směrnice by měly pomoci k zefektivnění fungování vnitřního kontrolního systému v obci.

Jelikož si obec neprovádí finanční analýzu, budou součástí vnitřního kontrolního systému také nově vytvořené formuláře pro výpočty vybraných ukazatelů finanční analýzy. Pomocí formulářů si obec může sledovat jak je na tom s likviditou, autarkií nebo zadlužením a předejít tak případným problémům.

V samotném závěru diplomové práce je celý projekt vyhodnocen z časového, nákladového a rizikového hlediska a je dodáno doporučení pro obec na základě provedených analýz.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Každá obec je povinna mít vytvořený vnitřní kontrolní systém, který obec zpětně informuje o tom, zda hospodaří v souladu s principy hospodárnosti, efektivity a účelnosti. Hlavním cílem diplomové práce je tedy vypracovat návrh na zlepšení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Správné nastavení vnitřního kontrolního systému vede k dobrému fungování územně samosprávných celků.

Zlepšený vnitřní kontrolní systém slouží členům zastupitelstva, zaměstnancům obecního úřadu, finančnímu a kontrolnímu výboru. Je však i důležitým prvkem při přezkoumání hospodaření obce krajským úřadem nebo auditorskou společností.

V rámci teoretické části jsou pomocí literární rešerše z tuzemských a zahraničních zdrojů zpracovány základní pojmy, týkající se hospodaření obcí, finanční analýzy municipální jednotky, finanční kontroly územních samosprávných celků a vnitřního kontrolního systému. Z poznatků z teoretické části pak vychází část praktická.

V rámci praktické části jsou využity empirické a teoretické metody. Konkrétně se jedná o nestandardizovaný rozhovor a analýzu dokumentů. V rámci analýzy dokumentů jsou hlavně analyzovány úřední dokumenty, kterými jsou účetní závěrky za dané roky, vnitřní směrnice obce, obecně závazné vyhlášky. Ke zhodnocení hospodaření obce bude použita finanční analýza, která bude provedena za období 2015 až 2020. Během finanční analýzy bude použita vertikální a horizontální analýza a analýza poměrových ukazatelů.

Samotný projekt zavedení vnitřního kontrolního systému bude vycházet z teoretických metod syntézy a indukce. Projekt bude hlavně zahrnovat tvorbu vnitřních směrnic a formuláře pro výpočet vybraných ukazatelů finanční analýzy municipální jednotky.

Na závěr diplomové práce dojde k vyhodnocení daného projektu z časového, nákladového a rizikového hlediska.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Na úvod diplomové práce si musíme vymezit pojem veřejná správa a její členění, abychom pak věděli, s jakými pojmy budeme nadále pracovat. Provažníková (2015) rozděluje veřejnou správu na dva hlavní subsystémy. První subsystém – státní správa a druhý subsystém – samospráva, resp. veřejná samospráva. Státní správu můžeme definovat jako veřejnou správu, kterou stát uskutečňuje prostřednictvím státních institucí, a to buď přímo, nebo zprostředkovaně (územní samosprávou). (Provažníková, 2015, s. 10-11)

Dle Lochmannové (2017) pak samosprávu rozdělujeme na územní samosprávu a zájmovou samosprávu. V našem případě se zaměříme hlavně na územní samosprávu. Tu je možno definovat jako „*prostorově ohraničený funkční celek s právem hospodařit a nakládat se svým majetkem a zcela samostatně rozhodovat o svých záležitostech.*“ Do územní samosprávy zahrnujeme obce a kraje. (Lochmannová, 2017, s. 31)

1.1 Charakteristika obce

Obec považujeme za základní územní samosprávný celek. Postavení obce je v našem státě přímo zakotveno v zákoně o obcích. Zákon přímo uvádí, že „*obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“ Dle zákona má obec vlastní majetek, vystupuje svým jménem v právních vztazích a samozřejmě nese odpovědnost, která vychází z těchto vztahů. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Lochmannová (2017) charakterizuje obce tím, že ji určuje:

- **Územní základ:** území obce tvoří jedno či více katastrálních území.
- **Personální základ:** jedná se o obyvatelstvo obce, které je tvořeno osobami s trvalým bydlištěm v obci, nebo se může jednat o osoby, kterým bylo uděleno čestné občanství.
- **Ekonomický základ:** představuje vlastní majetek obcí a skutečnost, že obce vytvářejí svůj vlastní rozpočet a hospodaří podle něj.
- **Právní základ:** obce jsou veřejnoprávními korporacemi a disponují právní subjektivitou. To znamená, že obce mohou vydávat právní předpisy – v rámci přenesené působnosti se jedná o nařízení a v případě samostatné působnosti jde o obecně závazné vyhlášky. (Lochmannová, 2017, s. 31)

1.1.1 Samostatná působnost obce

Zákon o obcích (128/2000 Sb.) sděluje, že do samostatné působnosti obce zařazujeme takové záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud však nejsou tyto záležitosti zákonem svěřeny krajům, nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem uložena do péče správním úřadům. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Peková a kol. (2019) doplňují tím, že obec má právo na samosprávu a má právo rozhodovat ve věcech územní samosprávy. Tento výkon veřejné správy se uskutečňuje přes volené orgány obce, které svým rozhodnutím svěřují vlastní realizaci svým výkonným orgánům. Tyto orgány tedy rozhodují za občana a v jeho prospěch, protože volené orgány zastupují občana. (Peková a kol., 2019, s. 112-113)

Kukalová a Pfeiferová (2020) doplňují, co patří do činností v samostatné působnosti obce:

- vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů (př. kulturní rozvoj, bydlení),
- normotvorná činnost (př. obecně závazné vyhlášky),
- zakladatelské pravomoci (př. vytvářet organizační složky obce),
- správa majetku a hospodaření s obecním majetkem (př. chránit majetek před zničením),
- řešit správní delikty (př. pokuty za porušení čistoty a pořádku),
- spolupráce mezi obcemi – v rámci veřejnoprávní smlouvy (př. spolupráce v oblasti školství). (Kukalová a Pfeiferová, 2020, s. 22)

1.1.2 Přenesená působnost obce

Podle Pekové a kol. (2019) se jedná o přenesenou působnost v rámci výkonu státní správy, když tuto činnost uskutečňují výkonné orgány obce a jsou v dané činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy. V přenesené působnosti mohou být kontrolovány i krajským úřadem. (Peková a kol., 2019, s. 245)

Kukalová a Pfeiferová (2020) rozdělují, podle rozsahu přenesené působnosti, obce do tří základních kategorií:

- „obce I. typu (základní výkon státní správy),

- *obce II. typu (s pověřeným obecním úřadem),*
- *obce III. typu (s rozšířenou působností).“*

Výkon státní správy v základním rozsahu je přenes na obce I. typu. Jsou jimi vlastně všechny obce v ČR. Zákonem stanovený výkon státní správy v přenesené působnosti pro více obcí v daném správním obvodu provádí obce II. typu (s pověřeným obecním úřadem) a obce III. typu (s rozšířenou působností). Správní obvody jednotlivých obcí II. a III. typu stanovuje vyhláška Ministerstva vnitra ČR. Co se týká počtu, tak obcí II. typu je v ČR celkem 393 a obcí III. typu je 205.

Existují ještě dva specifické mezistupně mezi I. a II. typem obcí:

- *„obce se základním rozsahem přenesené působnosti a s matričním úřadem,*
- *obce se základním rozsahem přenesené působnosti a s matričním a stavebním úřadem.“*

Těmto obcím je svěřen základní rozsah přenesené působnosti a současně k tomu je jim svěřen matriční úřad a dále jsou to obce, kterým byl ještě navíc svěřen výkon státní správy na úseku stavebních úřadů. (Kukalová a Pfeiferová, 2020, s. 16-17)

1.2 Orgány obce

V České republice jsou orgány obce vymezeny v zákoně o obcích (128/2000 Sb.). Mezi orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad. Průcha (2018) dále uvádí, že nejvyšším samosprávným orgánem a zastupitelským sborem obce je zastupitelstvo obce. Úkolem všech orgánů obce je samostatně spravovat obec. Orgány obce by měly řídit obec v rozsahu stanoveném v zákoně. Autor dále rozděluje orgány obce jako: volené (zastupitelstvo), výkonné (rada obce, starosta, obecní úřad), poradní a kontrolní (finanční a kontrolní výbory, komise). (Průcha, 2018, s. 63-64)

1.2.1 Zastupitelstvo obce

Podle Kukalové a Pfeiferové (2020) je zastupitelstvo obce základním orgánem obecní samosprávy. Zastupitelstvo především rozhoduje ve věcech samostatné působnosti obce. Členové zastupitelstva jsou voleni v obecních volbách občany obce každé 4 roky. (Kukalová a Pfeiferová, 2020, s. 18) Autorka Lochmannová (2017) doplňuje pravomoci zastupitelstva. Jedná se například o schvalování rozpočtu obce a jejího závěrečného účtu, zřizuje a ruší výbory, zastupitelstvo rozhoduje o vyhlášení místního referenda nebo může vydávat obecně

závazné vyhlášky obce. Důležité je zmínit, že zastupitelstvo je povinné ustanovit finanční a kontrolní výbory, které jsou jeho poradními orgány. (Lochmannová, 2017, s. 32)

Zákon o obcích (128/2000 Sb.) stanovuje počet členů zastupitelstva obce. Při stanovení daného počtu se přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Pro snadnější porozumění je zpracována následující tabulka (Tabulka č. 1)

Tabulka 1 Počet členů zastupitelstva obce (Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb.; vlastní zpracování)

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva obce
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Peková a kol. (2019) vysvětlují postavení výborů. „Výbory jsou iniciativními, poradními a kontrolními orgány zastupitelstva obce.“ Počet členů ve výborech musí být lichý a jejich počet závisí na rozhodnutí zastupitelstva obce. Předsedou daného výboru je vždy člen zastupitelstva obce. Zastupitelstvo také pověřuje tyto výbory úkoly, které následně výbory plní. Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Je důležité poznamenat, že členem výboru nemůže být starosta, místostarostové, tajemník ani jiní členové, kteří se zabývají hospodařením obce. (Peková a kol., 2019, s. 254-255)

Finanční výbor – kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce v rámci hospodaření obce a plní další úkoly, jimiž ho pověřilo zastupitelstvo obce. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Kontrolní výbor – kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, kontroluje dodržování právních předpisů a plní další kontrolní úkoly, jimiž ho pověřilo zastupitelstvo obce. O provedených kontrolách pořizuje výbor zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno a jaké nedostatky byly zjištěny. Zároveň jsou v zápisu uvedeny návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

1.2.2 Rada obce

Zákon (128/2000 Sb.) popisuje radu obce jako výkonný orgán obce v rámci samostatné působnosti. Rada obce se ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Co se týká přenesené

působnosti tak radě obce přísluší rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon. „*V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta.*“ (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Kukalová a Pfeiferová (2020) dále uvádějí, že počet členů rady obce je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů a zároveň nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Pokud v obci nedosahuje počet členů zastupitelstva alespoň 15 členů, tak se rada obce nevolí. Radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Radě je vyhrazeno například: „*vydávat nařízení obce, zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu aj.*“ Jako své iniciativní a poradní orgány může rada obce zřídit komise. Tyto komise jsou pak ze své činnosti odpovědné radě obce. (Kukalová a Pfeiferová, 2020, s. 20)

1.2.3 Starosta

Lochmannová (2017) definuje starostu jako člověka, který stojí v čele obce a obec zároveň reprezentuje navenek. Ze své činnosti je odpovědný zastupitelstvu obce. Mezi jeho kompetence patří řízení a kontrola pracovníků obecního úřadu, připravuje, svolává a řídí schůze zastupitelstva a rady obce, je také zodpovědný za uskutečnění auditu hospodaření obce, podepisuje obecné vyhlášky a nařízení obce. (Lochmannová, 2017, s. 32)

V zákoně o obcích (128/2000 Sb.) je dále uvedeno, že pokud je starosta ze své funkce odvolán nebo se této funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, tak jeho pravomoci vykonává místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty. Místostarosta dané činnosti vykonává až do doby zvolení nového starosty. Pokud by nastala situace, že místostarosta nebyl zastupitelstvem určen, tak zastupitelstvo obce pověří výkonem pravomocí starosty některého z členů zastupitelstva obce. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

1.2.4 Obecní úřad

Dle Kukalové a Pfeiferové (2020) je obecní úřad orgánem obce. V čele obecního úřadu stojí starosta, dále je pak úřad tvořen místostarostou (místostarosty), tajemníkem (pokud je zřízen) a zaměstnanci úřadu. Tajemník je jmenován a odvoláván starostou obce se souhlasem ředitele krajského úřadu. Další součástí obecního úřadu jsou odbory a oddělení, které zpravidla odpovídají rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti. (Kukalová a Pfeiferová, 2020, s. 21)

Funkce tajemníka je definována v Zákoně o obcích (128/2000 Sb.). Funkce tajemníka se zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Tajemník je pak zaměstnancem obce. Ostatní obce mohou zřídit funkci tajemníka obecního úřadu. Pokud však v obci není zřízena tato funkce, tak jeho úkoly plní starosta obce. Mezi činnosti tajemníka patří například: plnit úkoly uložené mu zastupitelstvem, radou obce a starostou, vydávat spisový řád, skartační řád a pracovní řád obecního úřadu a jiné. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

1.3 Hospodaření a finance územní samosprávy

Autor Herrington (2017) uvádí jeden důležitý fakt. A to, že cílem územních samosprávných celků stejně jako třeba neziskových organizací není samo o sobě shromažďovat a navyšovat finance. Tyto organizace byly vytvořeny hlavně za účelem realizování konkrétních věcí pro veřejnost. Financování proto musí souviset s danými programy a službami. (Herrington, 2017, p. 9)

Otrusinová a Kubíčková (2011) definují dva hlavní pojmy. Finanční hospodaření a finanční řízení. Finanční hospodaření si můžeme představit jako bezchybné plnění právních předpisů a metodických pokynů. Finanční řízení naopak chápeme jako ekonomický pojem a je zaměřeno zejména na efektivnost fungování dané organizace. K tomuto efektivnímu řízení využívá celý systém nástrojů (např. finanční analýzu). (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 10-11)

Rosen a kol. (2014) sdělují, že finance veřejného sektoru se zaměřují na zdanění a výdaje vlády a jejich vliv na alokaci zdrojů a rozdělení příjmů. Dále hovoří o tom, že cílem hospodaření samospráv by měl být vyrovnaný rozpočet z dlouhodobého hlediska. (Rosen a kol., 2014, p. 12-13)

Řezníčková (2019) a Otrusinová (2011) poskytují základní výčet legislativy upravující hospodaření obce, kterými se obce musí řídit. Patří sem:

- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech,
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích,
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě,

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích,
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní,
- Vyhláška MF č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro některé vybrané účetní jednotky
- Vyhláška MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě,
- Vyhláška MF č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb. (Řezníčková, 2019, s. 59-60; Otrusínová, 2011, s. 10)

1.3.1 Rozpočet, rozpočtový proces, rozpočtová skladba

Vojtíšková (2019) charakterizuje **rozpočet** územního samosprávného celku jako nástroj veřejné politiky. V rámci rozpočtu se bilancují příjmy a výdaje a součástí rozpočtu jsou peněžní fondy. Zpravidla se rozpočet sestavuje jako vyrovnaný (příjmy jsou rovny výdajům). Může být však schválen i jako přebytkový (příjmy jsou vyšší než výdaje). Někdy může dojít k situaci, že je rozpočet schválen jako schodkový, ale to jen v případě, že schodek bude možno uhradit. (Vojtíšková, 2019, s. 22)

Lee a kol. (2013) popisují rozpočet tak, že ve své nejjednodušší formě je rozpočet dokument nebo sbírka dokumentů, které odkazují na finanční situaci a budoucí plány organizace. Zároveň zahrnuje informace o příjmech, výdajích, činnostech a cílech. Rozpočet nám tak poskytuje ucelený obraz organizace. (Lee a kol., 2013, p. 14-15)

Řezníčková (2019) doplňuje rozpočet o základní ekonomické funkce:

- *„funkce fiskální – zajišťovat finanční prostředky,*
- *funkce alokační – shromažďovat a přidělovat konkrétní finanční prostředky,*
- *funkce distribuční a redistribuční – rozdělovat a přerozdělovat finanční prostředky cíleně podle potřeb,*
- *funkce regulační – cíleným rozmístěním finančních prostředků řízeně dosáhnout rozvoje nebo útlumu v konkrétních odvětvích.“* (Řezníčková, 2019, s. 55)

Kukalová a Pfeiferová (2020) popisují **rozpočtový proces** jako soubor činností vykonávaných v jednotlivých fázích finančního plánování a hospodaření obce. Nutností je dodržování zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Rozpočtový proces se skládá z opakujících se kroků: „*návrh, realizace, kontroly rozpočtu a aktualizaci dokumentů.*“ (Kukalová a Pfeiferová, 2020, s. 36-37)

Vojtíšková (2019) zahrnuje do rozpočtového procesu tyto etapy:

1. „*sestavení, projednání a schválení rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu,*
2. *hospodaření podle rozpočtu během rozpočtového období,*
3. *plnění rozpočtu a kontrola,*
4. *změna rozpočtu,*
5. *hodnocení rozpočtu, následná kontrola a přehled o skutečném plnění rozpočtu,*
6. *sestavení, projednání a schválení závěrečného účtu obce včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření.*“ (Vojtíšková, 2019, s. 17)

Sedmíhradská (2015) doplňuje účastníky rozpočtového procesu. Mezi ně patří zastupitelstvo, finanční odbor, rada nebo starosta a ostatní odbory. (Sedmíhradská, 2015, s. 40)

Kukalová a Pfeiferová (2020) hovoří o **rozpočtové skladbě** jako o jednom z významných předpisů z oblasti hospodaření veřejných rozpočtů. Rozpočtová skladba tedy reguluje způsob třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů a účelových fondů státu. Tímto je zajištěna jednotnost a přehlednost v celé rozpočtové soustavě. V případě obcí se vztahuje na veškeré operace kromě operací týkajících se podnikatelské činnosti obce. Mezi zásady rozpočtové skladby patří: „*zásada jednotnosti, závaznosti, stability, srozumitelnosti a kompatibility.*“ Rozpočtová skladba je stanovena na základě vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. (Kukalová a Pfeiferová, 2020, s. 27)

Celou podkapitolu je vhodné uzavřít pojmy **běžného a kapitálového** rozpočtu. Dle Provazníkové (2015) se rozpočet obce ve většině zemí sestavuje ve dvojím průřezu – běžný a kapitálový rozpočet. Když takto od sebe rozdělíme běžné a investiční hospodaření, můžeme lépe analyzovat, na co jsme vynaložili daňové i nedaňové příjmy, výši dluhové služby, nutnost využívání návratných příjmů na financování investic. Pro lepší přehled je zpracována následující tabulka (Tabulka č. 2), která ukazuje, co řadíme do běžného rozpočtu. (Provazníková, 2015, s. 60-61)

Tabulka 2 Schéma běžného rozpočtu (Zdroj: Provazníková, 2015, s. 61; vlastní zpracování)

Příjmy	Výdaje
Daňové: - svěřené daně - sdílené daně - místní (a regionální) daně - správní poplatky (daně)	- všeobecné veřejné služby (veřejná správa) - veřejný pořádek (policie, hasiči) - vzdělání - péče o zdraví (veřejné zdravotnictví) - bydlení - komunální služby - na podnikání - ostatní běžné výdaje (placené pokuty) - placené úroky - běžné dotace jiným rozpočtům
Nedaňové: - uživatelské poplatky za služby - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od vlastních neziskových org. - zisk z podnikání a ostatní	
Přijaté transfery: - běžné dotace ze SR - běžné dotace ze státních fondů - od územních rozpočtů - ostatní běžné příjmy (např. přijaté dary, sankce)	
Saldo - přebytek	Saldo - schodek

Provazníková (2015) ještě doplňuje, že běžný rozpočet je bilancí běžných příjmů a výdajů. „Běžnými příjmy se financují neinvestiční (provozní) potřeby prostřednictvím běžných (neinvestičních) výdajů.“ (Provazníková, 2015, s. 60)

Kukalová a Pfeiferová (2020) uvádějí příklady kapitálových příjmů: „z prodeje majetku, z prodeje cenných papírů, akcií, z emise komunálních dluhopisů aj.“ A příklady kapitálových výdajů: „na pořízení majetku, na nákup cenných papírů, akcií, poskytnuté kapitálové dotace aj.“ (Kukalová a Pfeiferová, 2020, s. 32)

1.3.2 Příjmy a výdaje rozpočtu obce

Peková a kol. (2019) uvádějí, že nejvýznamnější skupinu příjmů tvoří daňové příjmy. Jak už víme, ty mají charakter běžných příjmů. (Peková a kol., 2019, s. 428)

Řezníčková (2019) předkládá demonstrativní výčet, co dále najdeme v příjmech rozpočtu obce:

- *„příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,*
- *příjmy z výsledků vlastní činnosti,*
- *dotace z rozpočtu kraje,*
- *příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy,*
- *příjmy z místních poplatků (dle zákona č. 565/1990 Sb.),*
- *dotace ze SR a státních fondů,*
- *přijaté peněžité dary a příspěvky a jiné příjmy.“* (Řezníčková, 2019, s. 89-90)

V zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů najdeme výdaje rozpočtu obce. Jedná se například o:

- *„závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,*
- *výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti,*
- *úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,*
- *výdaje spojené s výkonem státní správy,*
- *výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti,*
- *dary a příspěvky na sociální nebo jiné humanitární účely a jiné výdaje.“* (Zákon č. 250/2000 Sb.)

1.4 Finanční analýza municipální jednotky

Podle Knápkové a kol. (2017) nám finanční analýza slouží k celkovému zhodnocení finanční situace v organizaci. Pomocí analýzy můžeme včas odhalit celou řadu významných skutečností. Finanční analýza funguje jako zpětná informace a je důležitou součástí finančního řízení. Výsledky z této analýzy poskytují cenné informace pro budoucnost fungování podniku. Zároveň je nástrojem účinné kontroly. (Knápková a kol., 2017, s. 17-19)

Autor Sherman (2015) doplňuje, že vedoucí pracovníci na všech úrovních činí obtížná finanční rozhodnutí neustále a nesou za svá rozhodnutí odpovědnost. Aby bylo možné provádět daná rozhodnutí, musíme být schopni identifikovat potencionální finanční problémy a analyzovat jejich efekt dopadu na naši organizaci. (Sherman, 2015, p. 2-3)

Otrusinová a Kubíčková (2011) považují podnik a organizace ve veřejném sektoru za finančně zdravé pokud:

- „zhodnocuje vložený kapitál, v případě veřejného sektoru jde o efektivní využívání zdrojů pro plnění svých funkcí,
- v obou případech nemají problémy se včasným uhrazováním splatných závazků,
- je ve svém rozhodování nezávislý, v případě veřejného sektoru se jedná o nezávislost na dalších dodatečných zdrojích v porovnání s předpokládanými výdaji“. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 85-86)

Tato diplomová práce je zaměřena hlavně na obce, a proto budou probrány specifika finanční analýzy u obcí v následující podkapitole.

1.4.1 Finanční analýza a její specifika u obcí

Jak zmiňuje ve své publikaci Vodáková (2013), finanční analýza má svoje kořeny především v odlišném prostředí – soukromém sektoru. Proto by měl uživatel vzít v úvahu specifika analýzy a zároveň zvážit jestli bude vhodné analýzu použít v daném prostředí a pro splnění požadovaných cílů. Musíme si identifikovat podmínky a odlišnosti, které se nachází v prostředí veřejného sektoru. Pro shrnutí ještě autorka předkládá specifika finanční analýzy. Jedná se například o:

- „charakter prostředí a pozice subjektu,
- rozlišení charakteru finančních toků,
- struktura rozvahy analyzovaných subjektů,
- charakter příjmů,
- časový aspekt testovaného datového vzorku“. (Vodáková, 2013, s. 111-112)

Otrusinová a Kubíčková (2011) vymezují hlavní oblasti finanční analýzy v municipální sféře následovně:

- běžné hospodaření,
- investiční činnost a její financování,
- hospodaření s majetkem.

Dále autorky sdělují, že pro hodnocení daných procesů v každé z těchto oblastí je možné použít metody finanční analýzy v podnikatelské sféře. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 86)

1.4.2 Horizontální a vertikální analýza

Knápková a kol. (2017) hovoří o horizontální a vertikální analýze jako o absolutních ukazatelích. To znamená, že můžeme přímo použít údaje, kterou jsou obsaženy v účetních výkazech. Tyto ukazatele se hlavně využívají k analýze vývojových trendů. Podle autorů se pak **horizontální analýza** věnuje porovnáním změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. Změny lze vyjádřit absolutně (rozdíl mezi hodnotami dvou ukazatelů ve dvou po sobě následujících obdobích) nebo procentuálně (změny vyjádřeny jako podíl absolutní změny na zvolené základně). (Knápková a kol., 2017, s. 71)

Vertikální analýzu účetních výkazů charakterizuje Vodáková (2013) jako procentuální rozbor jednotlivých položek vztažených k jedné z položek účetního výkazu. Zároveň se sleduje vývoj v čase. Nejčastěji je za základnu zvolena výše aktiv (pasiv), pokud se bavíme o rozboru rozvahy. V případě rozboru výkazu zisku a ztrát se volí celková výše výnosů (nákladů). (Vodáková, 2013, s. 116)

1.4.3 Poměrové ukazatele

Knápková a kol. (2017) považují poměrové ukazatele finanční analýzy za základní nástroj. Pomocí ukazatelů můžeme získat rychlou představu o finanční situaci v podniku. Při výpočtu těchto ukazatelů dáváme do poměrů různé položky z účetních výkazů. K poměrovým ukazatelům jsou stanoveny i doporučené hodnoty, se kterými však musíme pracovat velmi obezřetně vzhledem k danému prostředí. (Knápková a kol., 2017, s. 87) Všechny potřebné vzorce pro výpočet daných ukazatelů jsou následně uvedeny v příloze č. I.

Ukazatele aktivity dle Otrusinové a Kubíčkové (2011) informují o intenzitě využití jednotlivých forem majetku a zároveň ukazují relativní vázanost peněžní formy majetku

v jednotlivých nepeněžních formách aktiv. Ve veřejném sektoru doporučují autorky pro hodnocení daných subjektů zjišťovat například tyto ukazatele:

- **Doba obratu pohledávek** – za jak dlouho byly v průměru uhrazeny pohledávky.
- **Obrat kapitálu** – jak velká část celkových zdrojů (celkových aktiv) se obrátí v ročních výnosech.
- **Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech** – jak rychle se stálá aktiva obnoví z dosažených ročních výnosů. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 106 a 114)

Ukazatele autarkie jsou podle Otrusinové a Kubíčkové (2011) typické pro municipální sféru. Ukazuje nám, jak je municipální organizace soběstačná z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů. Výsledek by měl být vyšší než 1, protože v takovém případě jsou výnosy vyšší než náklady. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 112)

Ukazatele financování jsou v analýze finanční situace municipálních firem nejčastěji zastoupeny následovně:

- **ukazatel finanční samostatnosti,**
- **ukazatel věřitelského rizika,**
- **míra zadluženosti vlastního kapitálu,**
- **míra oddlužování.** (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 115)

Ukazatele likvidity popisují Knápková a kol. (2017) jako schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky. V poměru je tedy dáno to, čím je možno platit, s tím, co je nutno zaplatit. Zajištěním likvidity je jedním z hlavních úkolů finančního řízení každé organizace.

- **Běžná likvidita** – doporučená hodnota pro firmy je v rozmezí 1,5 – 2,5 a ukazatel udává, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky. Pro územní samosprávu je nastavena kritická hodnota 0 – 1, která je součástí soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).
- **Pohotová likvidita** – doporučená hodnota by měla být v rozmezí 1 – 1,5 a při výpočtu se z oběžných aktiv vyřazuje nejméně likvidní položka – zásoby (případně nedobytné pohledávky).
- **Okamžitá likvidita** – doporučená hodnota se pohybuje v rozmezí 0,2 – 0,5 a jedná se o nejpřísnější a nejpřesnější ukazatel likvidity. Vysoké hodnoty

vypovídají o neefektivním využívání finančních prostředků. (Knápková a kol., 2017, s. 93-95)

Otrusinová a Kubičková (2011) hovoří o **ukazatelích rentability** jako o jednom z nejdiskutovanějších problémů. Často je diskutabilní to, že municipální organizace ve své hlavní činnosti tvoří zisk, ale jejich cílem nemá být zisk, ale vyrovnané hospodaření. Oproti tomu, pokud realizují doplňkovou činnost, tak zde je zisk základní podmínkou těchto činností. Proto je vhodné používat ukazatele autarkie v hlavní činnosti a ukazatele rentability v doplňkové činnosti. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 112-113)

1.4.4 Monitoring hospodaření obce

Sedmihradská (2016) a zákon (23/2017 Sb.) poskytují informace o monitoringu hospodaření obcí. Jedná se o šestnáct informativních a dva monitorující ukazatele. Tyto ukazatele sleduje Ministerstvo financí od roku 2009. Hlavním cílem je identifikovat obce, která mají nebo by v budoucnu mohly mít problémy s platební bilancí. V roce 2017 byla provedena MF ČR změna v metodice monitoringu hospodaření obce, kdy bylo přidáno pravidlo rozpočtové odpovědnosti pro ÚSC. Tento nový ukazatel vyjadřuje podíl dluhu k průměru příjmů za poslední 4 roky. Zároveň jsou pro monitorovací ukazatele stanoveny kritické hodnoty:

- *„hodnota rozpočtové odpovědnosti by neměla překročit 60 %,*
 - *celková likvidita by neměla být menší než 1 (situace kdy krátkodobé závazky jsou větší než oběžná aktiva),*
 - *podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům by měl být menší než 25 %“.*
- (Sedmihradská, 2016, s. 148-149; Zákon č. 23/2017 Sb.)

2 FINANČNÍ KONTROLA ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Králíček a Molín (2014) ve své publikace zmiňují, že finanční kontrola je vykonávána podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Kontrola je rovněž součástí finančního řízení, které souhrnně zabezpečuje hospodaření s veřejnými prostředky. Finanční kontrolu dle autorů tvoří:

- „*system finanční kontroly vykonávané kontrolními orgány (veřejnosprávní kontrola),*
- *system finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv,*
- *vnitřní kontrolní system v orgánech veřejné správy“.* (Králíček a Molín, 2014, s. 58)

V zákoně (320/2001 Sb.) najdeme hlavní cíle finanční kontroly, mezi které patří:

- zda je nakládáno s veřejnými prostředky hospodárně, účelně a efektivně,
- zda je zajištěna ochrana veřejných prostředků proti rizikům,
- zda jsou dodržovány právní předpisy a opatření. (Zákon č. 320/2001 Sb.)

Králíček a Molín (2014) přibližují kontrolní metody a postupy, které jsou velmi podobné těm, které se běžně uplatňují v externím auditu. Může jít například o analýzu údajů ve finančních, účetních výkazech, kontrolní výpočty aj. Bližší informace o kontrolních metodách a postupech přibližuje prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., a zákon č. 320/2001 Sb. (Králíček a Molín, 2014, s. 59)

Kontrolní metody dle zákona č. 320/2001 Sb.

- zjištění skutečného stavu hospodaření s veřejnými prostředky,
- kontrolní výpočty,
- šetření, ověřování skutečností týkajících se operací,
- analýza údajů ve finančních výkazech,
- sledování správnosti postupů při hospodaření s veřejnými prostředky. (Zákon č. 320/2001 Sb.)

Kontrolní postupy dle Pekové (2011).

- schvalovací postupy – zajišťují přezkoumání podkladů připravovaných operací,
- operační postupy – zajišťují přesný a úplný průběh prověřování,
- hodnotící postupy – posuzují údaje a informace,
- revizní postupy – prověřují správnost operací, postupů atd. (Peková, 2011, s. 439)

2.1 Model „3E“ a „6E“ ve veřejném sektoru

Podle Otrusinové a Kubíčkové (2011) fungují hlavní zásady finančního řízení a hospodaření ve veřejném sektoru na principu „3E“. Mezi tyto principy patří hospodárnost (economy), účelnost (effectiveness), efektivita (efficiency). Někdy jsou také souhrnně definovány jako výkonnost organizace. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 8)

- **Hospodárnost (Economy)** – Máče (2018) popisuje hospodárné nakládání s veřejnými prostředky tak, že dosahujeme stanovených cílů a úkolů s co nejnižším vynaložením prostředků. Avšak musíme zohlednit, že cíle a úkoly odpovídají řádné kvalitě. (Máče, 2018, s. 84)
- **Účelnost (Effectiveness)** – princip účelnosti chápeme dle autora Nemce (2010), jako takové použití veřejných prostředků, které zabezpečí optimální míru dosažení stanovených cílů při plnění určených úkolů. (Nemec, 2010, s. 48-49)
- **Efektivita (Efficiency)** – Máče (2018) definuje efektivní nakládání s veřejnými prostředky tak, že je dosaženo co nejlepšího poměru mezi použitými prostředky a dosaženými výsledky. Mluvíme tedy o maximalizaci přínosů, kterých lze dosáhnout při vynaložení veřejných prostředků. (Máče, 2018, s. 85)

Otrusinová a Kubíčková (2011) pak dále rozvíjejí klasický model „3E“ na model „6E“. Jde o rozšíření těchto pojmů: spravedlnost (equity), prostředí (environment), etika (ethics). Autorky pak jednotlivé pojmy definují následovně:

- **Spravedlnost (Equity)** – ve vztahu k okolí dělat věci správně, aby nedocházelo k diskriminaci a nepoctivosti.

- **Prostředí (Environment)** – snaha o odpovědný postoj k pracovnímu a životnímu prostředí.
- **Etika (Ethics)** – zde se hodnotí právní a morální chování managementu a zaměstnanců. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 8)

2.2 Systém finanční kontroly

V úvodu kapitoly již bylo naznačeno, co systém finanční kontroly zahrnuje. Pro zopakování se, dle zákona (320/2001 Sb.), jedná o: „*veřejnosprávní kontrolu, finanční kontrolu vykonávanou podle mezinárodních smluv a vnitřní kontrolní systém*“.

Veřejnosprávní kontrolu, podle zákona (320/2001 Sb.), vykonává ministerstvo financí, finanční úřady a jednotliví poskytovatelé veřejných podpor (např. krajské úřady). Veřejnosprávní kontrola zahrnuje hlavně finanční kontrolu zaměřenou na hospodaření s veřejnými prostředky, zejména při vynakládání veřejných výdajů včetně veřejné finanční podpory u kontrolovaných osob. (Zákon č. 320/2001 Sb.)

Peková (2011) rozděluje veřejnosprávní kontrolu na kontrolu průběžnou a následnou. **Průběžná kontrola** se zaměřuje například na to, zdali: se plní stanové podmínky a postupy při uskutečňování, vypořádávání schválených operací; jsou postupy upravovány vzhledem k nově vzniklým rizikům apod. Do **následné kontroly** například řadí: jestli jsou plněna opatření, která přijaly příslušné orgány; zda jsou přezkoumávané operace ve shodě s právními předpisy a další. (Peková, 2011, s. 439)

Předmětem **finanční kontroly vykonávané podle mezinárodních smluv** jsou, dle Nemce (2010), prostředky, které byly poskytnuty z prostředků mezinárodních organizací subjektům v ČR. Kontrolním orgánům mezinárodních organizací je tedy umožněno provádět kontroly v ČR. Příjemci prostředků jsou rovněž povinni poskytnout součinnost. (Nemec, 2010, s. 99-100)

Vnitřní kontrolní systém je detailně objasněn v kapitole č. 3.

2.3 Kontrola v obci

Několik kontrolních kompetencí již bylo představeno v kapitole č. 1. Nyní bude poskytnut ještě ucelenější souhrn daných kompetencí. Kontrolní činnosti zastupitelstva, rady a starosty obce jsou popsány dle Průchy (2018). Pro finanční a kontrolní výbor je uveden výčet ze zákona č. 128/2000 Sb.

Zastupitelstvo obce zejména hlídá plnění všech úloh obce vyplývajících z působnosti obce. Tj. plnění obecné závazných vyhlášek, nařízení obce, vybavování stížností, účelnost a hospodárnost při nakládání s majetkem obce. Kontrolu zastupitelstvo vykonává prostřednictvím rady a výborů. (Průcha, 2018, s. 66-67)

Rada obce kontroluje plnění všech úkolů vyplývajících z usnesení zastupitelstva obce. Pokud zjistí nedostatky v plnění usnesení, tak zároveň navrhuje opatření na jejich odstranění. (Průcha, 2018, s. 67-68)

Starosta obce provádí kontrolu těch činností, které jsou mu do jeho působnosti svěřeny zákonem nebo organizačním pořádkem. V rámci své působnosti starosta také navrhuje opatření na odstranění nedostatků. Ze své činnosti je odpovědný zastupitelstvu obce. (Průcha, 2018, s. 69-70)

Finanční výbor dle zákona č. 128/2000 Sb., plní tyto činnosti:

- *„provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce,*
- *plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.“* (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Kontrolní výbor dle zákona č. 128/2000 Sb., plný tyto činnosti:

- *„kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce,*
- *kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem,*
- *plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.“* (Zákon č. 128/2000 Sb.)

3 VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM

Nemec (2010) charakterizuje vnitřní kontrolní systém jako systém kontroly ve veřejné správě, který je tvořen uvnitř orgánu veřejné správy. Mezi funkce kontrolního systému autor řadí účetní kontrolu, kontrolu dokumentů a audit výkonnosti. Vedoucí orgánu veřejné správy je pak zodpovědný za vytváření a fungování daného systému. (Nemec, 2010, s. 21)

Máče (2018) doplňuje, že tento systém obsahuje řídicí a kontrolní mechanismy a opatření, díky kterým získáme alespoň přiměřené ujištění o tom, že bylo s veřejnými prostředky nakládáno hospodárně, účelně a efektivně. Jedná se tedy o vymezení práv a povinností zaměstnanců, řízení v souladu s právními předpisy, řízení rizik, vedení účetnictví a platební styk a další. (Máče, 2018, s. 71)

Autorka Peterová (2016) ještě dodává, že úkolem vnitřního kontrolního systému je v co největší míře a včas minimalizovat a vyhodnocovat možná finanční, právní a jiná rizika, která vznikají v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů v orgánu veřejné správy. (Peterová, 2016, s. 122)

3.1 Podstata vnitřního kontrolního systému

Podstatou a cílem vnitřního kontrolního systému by mělo být, dle Kadeřábkové a Pekové (2012), ovlivnění efektivního řízení, rozpoznání chyb v řízení, v hospodaření a doporučení postupů pro jejich předcházení, zjišťování podvodů aj. Na úseku účetnictví by to pak měly být správné a úplné účetní zápisy, včasné vyhotovení účetních výkazů (zjišťování chyb a nesouladů). (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 274)

Pro shrnutí nám ještě zákon č. 320/2001 Sb., definuje, za co je vedoucí orgánu veřejné správy odpovědný při zavádění a udržování vnitřního kontrolního systému:

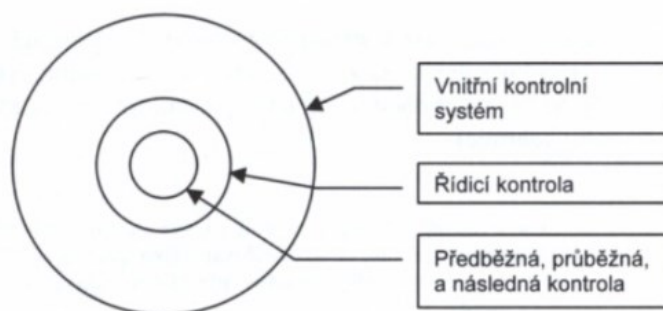
- „vytvářet podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,
- včas zjistit, vyhodnotit a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika, vznikající při plnění schválených cílů a záměrů orgánu veřejné správy,
- podávat včas informace příslušným úrovním řízení o výskytu podstatných nedostatků a informovat o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě“. (Zákon č. 320/2001 Sb.)

Provazníková (2015) informuje o tom, že podle požadavků Evropské komise je vnitřní kontrolní systém v orgánech veřejné správy rozdělen na dva podsystémy. Jedná se o řídicí

kontrolu (systém finančního řízení a kontroly) a o systém interního auditu. (Provazníková, 2015, s. 258)

3.1.1 Řídící kontrola

Autorka Peterová (2016) popisuje řídicí kontrolu jako finanční kontrolu, která je zabezpečována odpovědnými vedoucími zaměstnanci. Vnitřní kontrolní systém se hlavně opírá o řídicí kontrolu. Řídící kontrola je tedy způsobem řízení, jak realizovat uvnitř orgánu veřejné správy vnitřní kontrolu. Je prováděna ve třech fázích: předběžná kontrola, průběžná kontrola a následná kontrola. Autorka dodává, že zásadní důraz je kladen na předběžnou kontrolu. (Peterová, 2016, s. 122) Pro lepší představu je přiložen následující obrázek (Obrázek č. 1)

Obrázek 1 Řídící kontrola (Zdroj: Nemeč, 2010, s. 21)

Máče (2018) dodává, že je důležité vymezit práva a povinnosti zaměstnanců při přípravě, schvalování, provádění a kontrole operací. Autor dále uvádí, že jedním z nejčastějších nedostatků je nedostatečná dokumentace. Proto je nutné, aby o operacích a kontrolách byly vedeny záznamy a řádná dokumentace. Cílem je, aby tyto opatření vedla k ochraně veřejných prostředků. (Máče, 2018, s. 71-72)

Zákon č. 320/2001 Sb., definuje odpovědné osoby jako:

- **„příkazce operace** – vedoucí orgánu nebo vedoucí zaměstnanci jim zmocnění k nakládání s veřejnými prostředky,
- **správce rozpočtu** – vedoucí zaměstnanec, nebo jiný pověřený zaměstnanec organizačního útvaru odpovědný za správu rozpočtu,
- **hlavní účetní** – vedoucí zaměstnanec, nebo jiný pověřený zaměstnanec organizačního útvaru odpovědný za vedení účetnictví“. (Zákon č. 320/2001 Sb.)

Dle Peterové (2016) je v zásadě nepřípustní sloučit funkci příkazce operace s funkcí správce rozpočtu nebo hlavního účetního. Existují však výjimečné případy, kdy lze sloučit funkci správce rozpočtu s funkcí hlavní účetní a sloučení je odůvodněno malou pravděpodobností výskytu nepřiměřených rizik při hospodaření s veřejnými prostředky. Rozhodnutí o takovém sloučení je v odpovědnosti vedoucího orgánu veřejné správy. Sloučení funkce správce rozpočtu a hlavní účetní je typické pro malé obce. (Peterová, 2016, s. 123)

Předběžnou kontrolu specifikuje Nemeč (2010) jako kontrolu, která je vykonávána na počátku uvažované akce. Smyslem je zjistit, jaké jsou chystané aktivity (cíle) a zda jejich formulace v dokumentech odpovídá obsahovým a formální náležitostem. Kontrolu tedy můžeme rozdělit na formální a obsahovou kontrolu. Při formální kontrole kontrolujeme, zda je alokační záměr a implementační dokumentace v souladu s právními a účetními předpisy. Obsahová kontrola je ve své podstatě kontrolou ekonomickou. Obsahem je například kontrola zamýšlených a stanovených cílů uvažované akce nebo posouzení adekvátnosti jednotlivých možných variant řešení apod. (Nemeč, 2010, s. 27-28)

Průběžná kontrola podle Peterové (2016) je kontrola činností v průběhu operací. Díky kontrole zajišťujeme úplný a přesný průběh operace v návaznosti na předem stanovené podmínky. Uplatňují se zde kontrolní postupy jako při finanční kontrole. Dále prověřujeme, jestli jsou dodržovány stanovené podmínky a postupy, zda jsou plněna opatření k zajištění ochrany veřejných prostředků, zda jsou prováděny včas a přesně záznamy o operacích a další. Kontrola může být uskutečňována i externími institucemi. Z hlediska zaměření může být realizována jako formální kontrola nebo obsahová. Z institucionálního hlediska je to pak kontrola vnitřní a vnější. (Peterová, 2016, s. 124-125)

Následná kontrola podle Nemece (2010) následuje po zjištěných průběžné kontroly. Je tedy procesně a činnostně spojena s výstupy průběžné kontroly. I zde rozlišujeme kontrolu formální a obsahovou, respektive také na kontrolu vnitřní a vnější. Dále autor uvádí, že kontrola může být realizována ve dvou stupních:

- **první stupeň** – ověření, zda byla učiněna náprava chyb zjištěných v předchozí průběžné kontrole,
- **druhý stupeň** – je obsahově totožný s průběžnou kontrolou a je prováděn po realizaci prvního stupně následné kontroly. (Nemeč, 2010, s. 40-41)

Autorka Peterová (2016) ještě doplňuje, že pokud zaměstnanci při výkonu průběžné a následné kontroly zjistí, že je s majetkem nebo finančními prostředky zacházeno

neefektivně, neekonomicky a neúčelné musí toto zjištění oznámit písemně vedoucímu orgánu veřejné správy. Ten je pak povinen přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků. (Peterová, 2016, s. 125)

3.1.2 Interní audit

Zákon č. 320/2001 Sb., charakterizuje interní audit jako „*nezávislé a objektivní přezkoumávání a vyhodnocování operací a vnitřního kontrolního systému orgánu veřejné správy*“. Zároveň uvádí, že interní audit je funkčně nezávislý útvar, případně k tomu zvlášť pověřený zaměstnanec uvnitř orgánu veřejné správy. (Zákon č. 320/2001 Sb.)

Dle Provazníkové (2015) zahrnuje interní audit tyto podsystémy:

- **audit finanční** – prověřuje, zda údaje ve výkazech věrně zobrazují majetek, zdroje financování a hospodaření s ním,
- **audit systémů** – ověřuje a hodnotí systémy zajištění příjmů, financování činností a zajištění správy veřejných prostředků,
- **audit výkonů** – posuzuje výběrovým způsobem hospodárnost, efektivnost a účelnost operací. (Provazníková, 2015, s. 259)

V zákoně (320/2001 Sb.) dále najdeme, že obce, které mají méně jak 15 000 obyvatel, mohou funkci útvaru interního auditu nahradit přijetím jiných dostatečných opatření. Tato situace se týká všech malých obcí. (Zákon č. 320/2001 Sb.)

Chambers (2014) uvádí jako největší riziko v oblasti interního auditu neschopnost vytvořit kvalitní zprávu. Zmiňuje, že pokud zpráva není kvalitní, tak dochází k nedostatečné informovanosti a opomenutí významných výsledků. Výkon interního auditu pak ztrácí svůj hlavní význam. (Chambers, 2014, p. 161-164)

3.2 Vnitřní směrnice

Otrusínová a Šteker (2016) charakterizují směrnice jako soubor pravidel, pravomocí a odpovědností v určité pracovní činnosti. „*Smyslem směrnic je aplikovat zákonné předpisy na konkrétní podmínky v účetní jednotce*“. Autoři zdůrazňují, že je nutná pravidelná a důsledná aktualizace daných směrnic. (Otrusínová a Šteker, 2016, s. 38)

Svobodová (2019) doplňuje, že je důležité, aby byli všichni zaměstnanci seznámeni s danými směrnici. Může se tak předejít případným budoucím sporům, pokud se prokáže, že zaměstnanec byl se směrnicí opravdu seznámen (podpisový záznam). Autorka zároveň

poukazuje na to, že dobře zpracovaný vnitřní předpis se stává nástrojem zlepšeného řízení. Účetní jednotka je také lépe připravena v rámci vnitřních a vnějších kontrol. (Svobodová, 2019, s. 9-11)

Králíček a Molín (2014) následně rozdělují směrnice následovně:

- směrnice, které zákon (právní předpisy) přímo vyžadují,
- směrnice, které dobrovolně subjekt vydává ve snaze optimalizovat toky informací, upravit pravomoc a odpovědnosti pracovníků. (Králíček a Molín, 2014, s. 97)

3.2.1 Struktura a obsahové náležitosti

Svobodová (2019) uvádí, že název směrnice by měl být takový, aby umožnil rychlou a snadnou orientaci. Úvodní ustanovení by mělo obsahovat odkazy na vyšší předpisy (akty), na jejichž základě je směrnice vydávána. (Svobodová, 2019, s. 16)

Otrusinová a Šteker (2016) uvádějí obvyklou strukturu vnitřních směrnic:

Záhlaví – slouží k přehlednější orientaci mezi jednotlivými směrnicemi. Obsahuje:

- název a sídlo účetní jednotky
- název směrnice a číselné označení
- schválení
- revizi
- účinnost
- rozdělovník
- tvůrce směrnice
- přílohy

Vlastní text – je tvořen:

- úvodní ustanovení
- text směrnice
- závěrečné ustanovení

Zápatí – zjednodušuje práci se směrnicí a zahrnuje:

- datum a místo vydání
- číslo stránky, počet celkových stran
- podpis schvalující osoby. (Otrusinová a Šteker, 2016, s. 39)

Podle Svobodové (2019) by pak vnitřní směrnice měly dodržovat tyto zásady:

- směrnice musí být logická, stručná a přehledná, text musí být srozumitelný a jednoznačný,
- směrnice musí přesně řešit vymezené postupy,
- při tvorbě je nutné zajistit soulad s právními předpisy,
- vymezené postupy uspořádat tak, aby se stejná ustanovení shrnula do společného ustanovení a odstranilo se tak zbytečné opakování. (Svobodová, 2019, s. 19)

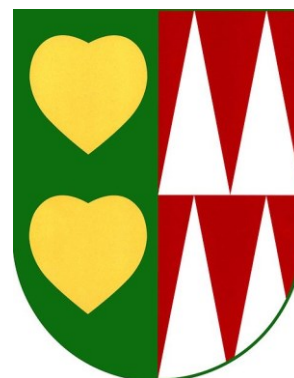
Autoři Otrusinová a Šteker (2016) dodávají, že nejvýraznějším problémem v praxi je neexistence aktuálních směrnic. Starší směrnice je potřeba pravidelně aktualizovat v návaznosti na účetní a daňové legislativní změny. Také upozorňují na to, že směrnice obsahují gramatické chyby, nejsou stručné a přehledné, chybí logické uspořádání, používají zastaralé pojmy apod. (Otrusinová a Šteker, 2016, s. 40)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA OBCE TROJANOVICE

Praktická část diplomové práce bude zaměřena na krátké představení obce Trojanovice, dále na zhotovení finanční analýzy obce, analýzy současného stavu vnitřního kontrolního systému. Následně bude vypracován samotný projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci a na konec vyhodnocení tohoto projektu a doporučení.

Obec Trojanovice jsou horskou obcí nacházející se v Moravskoslezském kraji v Beskydech. Kolem obce se tyčí Noříčí hora (1 047 m. n. m.), Radhošť (1 129 m. n. m.), Velký Javorník (918 m. n. m.). Obec má rozlohu 3 583 ha, dvě třetiny z této plochy pokrývají lesy. Vzhledem k této rozloze je obec rozdělena na čtyři hlavní části: *Bystré, Lomná, Pod Radhoštěm a Pod Javorníkem*. Co se týká obyvatelstva, žije zde přibližně 2 600 obyvatel. Obec s rozšířenou působností pro obec Trojanovice je Frenštát pod Radhoštěm. Obec Trojanovice a okolí jsou oblíbenou turistickou destinací. Mezi vyhledávaná místa patří například: *Pustevny, Radhošť, Radegast, Stezka Valaška*. (Obec Trojanovice, 2021)

Obrázek 2 Znak obce Trojanovice (Zdroj: Obec Trojanovice, 2021)

4.1 Vývoj počtu obyvatel obce

Z tabulky (Tabulka č. 3) můžeme vyčíst daný vývoj počtu obyvatel obce Trojanovice za období 2015 – 2019. Vidíme, že počet obyvatelstva každým rokem stoupal. Z tabulky lze rovněž vyčíst, že v obci převažuje mužská populace. Z vize obce lze vyčíst následující: „*Obec Trojanovice má dlouhodobou vizi v zachování tradiční „pasekářské“ zástavby, nerozšiřování zástavby a výrazně nezvyšovat počet obyvatel v obci*“. Na základě vize lze předpokládat, že vývoj obyvatelstva nebude výrazně v následujících letech růst. (Obec Trojanovice, 2021)

Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatel obce k 31. 12. daného roku (Zdroj: Vše o území, 2021; vlastní zpracování)

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Ženy	1 250	1 250	1 267	1 314	1 332
Muži	1 294	1 307	1 325	1 370	1 365
Celkem	2 544	2 557	2 592	2 684	2 697

4.2 Organizační struktura obce

Vzhledem k obecnému nařízení o ochraně osobních údajů jsou v této kapitole uvedeny jen funkce beze jmen dané organizační struktury obce.

- *Starosta obce,*
- *Místostarosta obce,*
- *Evidence poplatků,*
- *Evidence obyvatel, mzdová účetní,*
- *Rozpočet, fakturace,*
- *Účetní,*
- *Informační centrum, pokladna,*
- *Údržba,*
- *Vedoucí sběrného dvora. (Obec Trojanovice, 2021)*

5 FINANČNÍ ANALÝZA OBCE TROJANOVICE

Finanční analýza obce Trojanovice je provedena za období 2015 – 2019. Pro rok 2020 bude vytvořena samostatná kapitola, ve které budou shrnuty výsledky za daný rok, které jsou dostupné v době zpracování diplomové práce. V rámci analýzy bude nejprve rozebrána majetková a finanční struktura obce. Dále je provedena analýza nákladů a výnosů a analýza příjmů a výdajů obce. Následně jsou vypočítané vybrané finanční ukazatele obce a pro doplnění jsou ještě uvedeny monitorující ukazatele, které sleduje Ministerstvo financí ČR. Na závěr je zpracováno vyhodnocení výsledků finanční analýzy. K analýze byla použita data z informačního portálu Ministerstva financí ČR (MONITOR).

5.1 Analýza majetkové a finanční struktury obce

V této podkapitole je provedena analýza zjednodušené majetkové a finanční struktury. Nejprve je představena majetková struktura a následně finanční struktura. Pro dané analýzy je využita i horizontální a vertikální analýza.

5.1.1 Analýza majetkové struktury

Z tabulky (Tabulka č. 4) lze vyčíst majetkovou strukturu obce za dané období. Na první pohled můžeme říct, že největší část ze stálých aktiv zabírá dlouhodobý hmotný majetek (DHM). Z tohoto majetku jsou to hlavně stavby, pozemky a samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí, které tvoří podstatnou část. Z oběžných aktiv (OA) je to hlavně krátkodobý finanční majetek (KFM), který tvoří téměř sám většinu oběžných aktiv. Podrobněji je to hlavně základní běžný účet územích samosprávných celků, který tvoří podstatnou část KFM za sledované období. Už teď lze konstatovat, že se nám tato skutečnost projeví i ve vybraných finančních ukazatelích, které přijdou na řadu později.

Tabulka 4 Majetková struktura obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Aktiva celkem	139 551,17	153 155,76	178 384,77	179 265,96	202 078,95
Stálá aktiva	101 787,39	110 047,35	137 170,96	150 219,22	172 993,36
DNM	2 131,10	1 747,96	1 243,46	850,53	488,15
DHM	96 872,13	104 015,24	131 643,34	144 084,53	166 586,05
DFM	2 784,16	4 284,16	4 284,16	5 284,16	5 284,16
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	635,00
Oběžná aktiva	37 763,79	43 108,41	41 213,81	29 046,74	29 085,59
Zásoby	374,39	476,06	519,87	309,82	302,76
Krátkodobé pohledávky	844,11	1 613,14	1 567,56	2 394,66	1 021,40

KFM	36 545,29	41 019,20	39 126,38	26 342,26	27 761,43
------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Z vertikální analýzy (Tabulka č. 5) vidíme, že největší podíl na celkových aktivech mají stálá aktiva. Největší podíl byl v roce 2019 a to konkrétně 85,61 %. Za celé sledované období se jinak vždy pohybujeme nad 70 % a od roku 2016 dochází k růstu. Jak už bylo zmíněno v předešlém odstavci, největší podíl na stálých aktivech má DHM. Co se týká oběžných aktiv, tak se pohybujeme v rozmezí od 14 % do 28 %. Největší podíl OA na celkových aktivech byl v roce 2016 a to 28,15 %. Největší podíl na oběžných aktivech tvoří KFM, což nám také koresponduje s předešlým odstavcem. Největší podíl KFM byl také v roce 2016 a to 26,78 % a od toho roku můžeme pozorovat pokles. A jaké stavby a pozemky si představit za zvyšováním DMH? V roce 2015 to byla hlavně rekonstrukce restaurace Rekovice, stavba lávky v korunách stromu – Beskydské nebe na Horečkách. V roce 2016 to byla hlavně stavba chodníku do Ráztoky, vybudování vodovodu do Ráztoky, zastřešení amfiteátru na Horečkách a stavba brány Radegastových Beskyd. V roce 2017 se jednalo například o vybudování vodovodu a kanalizace v dolní části Lomné, rekonstrukce troj-garáže za obchodem na Lomné pro komerční účely, vybudování parkoviště u hřiště TJ Bystré, pořízení nového nákladního automobilu, rekonstrukce horní stanice lanovky na Pustevnách. V roce 2018 se uskutečnilo hlavně rozšíření sběrného dvora, rekonstrukce budovy obchodu Hruška u Hotelu Beskyd. V roce 2019 šlo například o rekonstrukci učebny základní školy, rekonstrukci bývalé garáže za obchodem Hruška, která je postupně přebudována na informační centrum, poštu a knihovnu.

Tabulka 5 Vertikální analýza majetkové struktury obce Trojanovice, v % (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Aktiva celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Stálá aktiva	72,94%	71,85%	76,90%	83,80%	85,61%
DNM	1,53%	1,14%	0,70%	0,47%	0,24%
DHM	69,42%	67,91%	73,80%	80,37%	82,44%
DFM	2,00%	2,80%	2,40%	2,95%	2,61%
Dlouhodobé pohledávky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,31%
Oběžná aktiva	27,06%	28,15%	23,10%	16,20%	14,39%
Zásoby	0,27%	0,31%	0,29%	0,17%	0,15%
Krátkodobé pohledávky	0,60%	1,05%	0,88%	1,34%	0,51%
KFM	26,19%	26,78%	21,93%	14,69%	13,74%

V následující tabulce (Tabulka č. 6) je provedena horizontální analýzy majetkové struktury. Z tabulky můžeme pozorovat, že největší změna v DHM se stala v roce 2017, kdy došlo ke zvýšení o 26,56 %. Za touto změnou stojí hlavně nové stavby. Dále vidíme, že dlouhodobý nehmotný majetek (DNM) každoročně klesá. U dlouhodobého finančního majetku (DFM) došlo dvakrát k nárůstu v letech 2016 a 2018. U oběžných aktiv bylo zjištěno, že v roce 2018 došlo k poklesu o 29,52 %. S tímto poklesem souvisí hlavně pokles KFM, který byl konkrétně o 32,67 %. Výrazný nárůst zaznamenaly krátkodobé pohledávky v roce 2016 o 91,11 %. Byly to hlavně krátkodobé poskytnuté zálohy, které stály za tímto nárůstem. Co se týče zásob, tak u nich byl zaznamenán pokles o 40,40 % v roce 2018, kdy výrazně ubyl materiál na skladě.

Tabulka 6 Horizontální analýza majetkové struktury obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
Aktiva celkem	9,75%	16,47%	0,49%	12,73%
Stálá aktiva	8,11%	24,65%	9,51%	15,16%
DNM	-17,98%	-28,86%	-31,60%	-42,61%
DHM	7,37%	26,56%	9,45%	15,62%
DFM	53,88%	0,00%	23,34%	0,00%
Dlouhodobé pohledávky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Oběžná aktiva	14,15%	-4,39%	-29,52%	0,13%
Zásoby	27,16%	9,20%	-40,40%	-2,28%
Krátkodobé pohledávky	91,11%	-2,83%	52,76%	-57,35%
KFM	12,24%	-4,61%	-32,67%	5,39%

5.1.2 Analýza finanční struktury

Z tabulky (Tabulka č. 7) lze vyčíst finanční strukturu obce za dané období. Jako první vidíme, že je splněn bilanční princip (aktiva = pasiva). Většinu pasiv tvoří vlastní kapitál. A vlastní kapitál je pak tvořen hlavně položkou jmění účetní jednotky a upravující položky a výsledkem hospodaření. Největší částka pasiv byla dosažena v roce 2019 a to se následně promítá i do dalších položek rozvahy. Jelikož nám pasiva korespondují s majetkovou strukturou, tak i zde vidíme, že za sledované období dochází k růstu pasiv. Určitou měrou se na celkové částce pasiv podílejí i cizí zdroje. Ty jsou tvořeny hlavně krátkodobými závazky a dlouhodobými závazky. Také vidíme, že za sledované období obec netvořila žádné rezervy.

Tabulka 7 Finanční struktura obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Pasiva celkem	139 551,17	153 155,76	178 384,77	179 265,96	202 078,95
Vlastní kapitál	135 628,25	148 292,01	169 543,95	172 405,77	196 272,69
Jmění účetní jednotky a upravující položky	89 165,65	90 024,07	103 040,36	105 536,25	110 789,78
Fondy účetní jednoty	150,11	155,80	194,27	224,75	242,71
Výsledek hospodaření	46 312,49	58 112,14	64 463,41	66 644,77	85 240,21
<i>VH běžného účetního období</i>	11 855,10	11 799,65	6 351,27	2 181,36	18 595,44
<i>VH předcházejícího účetního období</i>	34 457,39	46 312,49	58 112,14	64 463,41	66 644,77
Cizí zdroje	3 922,92	4 863,75	8 840,82	6 860,19	5 806,26
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	2 200,22	2 194,28	2 199,02	2 206,22	2 643,27
Krátkodobé závazky	1 722,70	2 669,47	6 641,80	4 653,97	3 162,99

Výsledky vertikální analýzy jsou zobrazeny v následující tabulce (Tabulka č. 8). Procentuálně je potvrzeno to, co už bylo řečeno v předchozím odstavci. Největší podíl na pasivech tvoří vlastní kapitál. Za sledované období se pokaždé dostal přes 95 %. Největší podíl tvořil vlastní kapitál v roce 2015 a to 97,19 %. Na vlastním kapitálu se podílí hlavně jmění účetní jednotky a výsledek hospodaření. Výsledek hospodaření dosáhl největšího výsledku v roce 2019 a to 42,18 %. Co se týče cizích zdrojů, tak se pohybujeme v rozmezí od 2,81 % do 4,96 %. Největší podíl byl zaznamenán v roce 2017 a to právě uvedených 4,96 %. V tomto roce měly krátkodobé závazky hlavní podíl na cizích zdrojích. Bylo to konkrétně 3,72 %. Podíl dlouhodobých závazků za sledované období zůstává víceméně konstantní.

Tabulka 8 Vertikální analýza finanční struktury obce Trojanovice, v % (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Pasiva celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	97,19%	96,82%	95,04%	96,17%	97,13%
Jmění účetní jednotky a upravující položky	63,89%	58,78%	57,76%	58,87%	54,82%
Fondy účetní jednoty	0,11%	0,10%	0,11%	0,13%	0,12%
Výsledek hospodaření	33,19%	37,94%	36,14%	37,18%	42,18%
<i>VH běžného účetního období</i>	8,50%	7,70%	3,56%	1,22%	9,20%
<i>VH předcházejícího účetního období</i>	24,69%	30,24%	32,58%	35,96%	32,98%
Cizí zdroje	2,81%	3,18%	4,96%	3,83%	2,87%
Rezervy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobé závazky	1,58%	1,43%	1,23%	1,23%	1,31%
Krátkodobé závazky	1,23%	1,74%	3,72%	2,60%	1,57%

Na závěr kapitoly je provedena horizontální analýza finanční struktury obce. Výsledky můžeme vidět v následující tabulce (Tabulka č. 9). Můžeme pozorovat, že u položky jmění účetní jednotky došlo k největším změnám v roce 2017 a 2019. Největší změna výsledku hospodaření byla zaznamenána v roce 2019 a to o 27,90 %. V tomto roce také došlo k nejvyššímu nárůstu výsledku hospodaření běžného období o 752,47 %. Zároveň k razantním poklesům u této položky došlo v letech 2017 a 2018. V následujících kapitolách se dozvíme, co za těmito změnami stálo. Co se týká cizích zdrojů, tak velkou změnu pozorujeme v roce 2017, kdy se jednalo o 81,77 % růst. V tomto roce došlo hlavně k výraznému navýšení krátkodobých závazků o 148,81 %. Jednalo se hlavně o zvýšení závazků vůči dodavatelům, kterou tuto změnu vyvolalo.

Tabulka 9 Horizontální analýza finanční struktury obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
Pasiva celkem	9,75%	16,47%	0,49%	12,73%
Vlastní kapitál	9,34%	14,33%	1,69%	13,84%
Jmění účetní jednotky a upravující položky	0,96%	14,46%	2,42%	4,98%
Fondy účetní jednoty	3,79%	24,69%	15,69%	7,99%
Výsledek hospodaření	25,48%	10,93%	3,38%	27,90%
VH běžného účetního období	-0,47%	-46,17%	-65,65%	752,47%
VH předcházejícího účetního období	34,41%	25,48%	10,93%	3,38%
Cizí zdroje	23,98%	81,77%	-22,40%	-15,36%
Rezervy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobé závazky	-0,27%	0,22%	0,33%	19,81%
Krátkodobé závazky	54,96%	148,81%	-29,93%	-32,04%

5.2 Analýza nákladů a výnosů obce

Následující podkapitola se věnuje analýze nákladů a výnosů obce za dané období. I v této analýze je využita horizontální a vertikální analýza.

Jako první je představena struktura nákladů obce (Tabulka č. 10). Jsou zde uvedeny celkové náklady, tedy náklady z hlavní činnosti a hospodářské činnosti dohromady. Hospodářská činnosti v obci Trojanovice je tvořena příjmy: poskytování služeb (nájemné byty, půjčování obecní techniky, sečení), za památník Karlovice (vstupné, nájemné), za restauraci Rekovice, nájmy z nebytových prostor. Z tabulky vidíme, že náklady postupně rostly a v roce 2018 dosáhly maxima 50 413,22 tis. Kč. V následujícím roce zaznamenaly náklady pokles. Hlavní

část z celkových nákladů tvoří náklady z činnosti, a pak následují náklady na transfery. Z vertikální analýzy následně uvidíme procentuální poměr těchto částek.

Tabulka 10 Struktura nákladů obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Náklady celkem	22 505,88	33 047,18	44 887,12	50 413,22	43 244,94
Náklady z činnosti	18 065,73	28 564,50	40 394,66	45 544,19	36 007,17
Finanční náklady	4,56	47,36	114,61	1,54	3,56
Náklady na transfery	4 435,59	4 195,11	3 873,92	4 867,48	6 184,98
Daň z příjmu	0,00	240,21	503,93	0,00	1 049,23

V následující tabulce (Tabulka č. 11) je představena základní struktura výnosů obce za sledované období. I zde jsou uvedeny celkové výnosy, tedy výnosy z hlavní činnosti a z hospodářské činnosti dohromady. Z tabulky vidíme, že výnosy každým rokem rostly a maxima dosáhly v posledním sledovaném roce 2019 a to 61 840,37 tis. Kč. Hlavní část celkových výnosů tvoří výnosy ze sdílených daní a poplatků, a pak následují výnosy z činnosti a výnosy z transferů. I pro analýzu výnosů je provedena vertikální analýza, kde uvidíme poměr těchto částek. V tabulce je i pro doplnění uveden výsledek hospodaření běžného účetního období, abychom lépe viděli propojenost účetních výkazů a že se částky opravdu shodují.

Tabulka 11 Struktura výnosů obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Výnosy celkem	34 360,98	44 846,83	51 238,39	52 594,58	61 840,37
Výnosy z činnosti	5 189,87	11 482,38	15 364,90	14 102,38	16 106,54
Finanční výnosy	118,44	541,58	130,74	118,59	21,89
Výnosy z transferů	1 512,14	2 593,61	1 834,12	1 772,62	3 985,57
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	27 540,54	30 229,25	33 908,63	36 600,99	41 726,37
<i>VH běžného účetního období</i>	<i>11 855,10</i>	<i>11 799,65</i>	<i>6 351,27</i>	<i>2 181,36</i>	<i>18 595,44</i>

Vertikální analýza je vypočítaná pro náklady a výnosy v jedné tabulce (Tabulka č. 12). Procentuálně se nám potvrdilo to, co už jsme viděli v předešlých tabulkách. Největší podíl na celkových nákladech mají náklady z činnosti. Největší podíl byl zaznamenán v roce 2018 a to 90,34 %. Za sledové období se vždy pohybujeme nad 80 %. Další část tvoří náklady na transfery. Zde bylo maximum v roce 2015 a to 19,71 %. Na 2,43 % se dostala v roce 2019 daň z příjmu.

Co se týče výnosů, tak ty jsou zastoupeny hlavně položkou výnosy ze sdílených daní a poplatků. Za sledované období dosáhly maxima 80,15 % v roce 2015. V dalších letech se pohybujeme kolem 67 %. Určitou část tvoří výnosy z činnosti. V 2017 bylo zaznamenáno 29,99 %, což bylo maximum. Výnosy z činnosti tvoří hlavně výnosy z prodeje služeb, z místních poplatků a z pronájmu. Další v pořadí jsou výnosy z transferů a malý podíl na celkových výnosech tvoří také finanční výnosy.

Tabulka 12 Vertikální analýza nákladů a výnosů obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Náklady celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Náklady z činnosti	80,27%	86,44%	89,99%	90,34%	83,26%
Finanční náklady	0,02%	0,14%	0,26%	0,00%	0,01%
Náklady na transfery	19,71%	12,69%	8,63%	9,66%	14,30%
Daň z příjmu	0,00%	0,73%	1,12%	0,00%	2,43%
Výnosy celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Výnosy z činnosti	15,10%	25,60%	29,99%	26,81%	26,05%
Finanční výnosy	0,34%	1,21%	0,26%	0,23%	0,04%
Výnosy z transferů	4,40%	5,78%	3,58%	3,37%	6,44%
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	80,15%	67,41%	66,18%	69,59%	67,47%

Jako poslední je zpracována v následující tabulce (Tabulka č. 13) horizontální analýza. Rovněž jako u vertikální analýzy zde máme náklady a výnosy v jedné tabulce. Celkové náklady zaznamenaly největší růst o 46,84 % v roce 2016. V daném roce také nejvíce stouply náklady z činnosti o 58,11 % a také finanční náklady o 938,60 %. Pokles celkových nákladů byl zaznamenán v roce 2019 o 14,22 %. V tomto roce došlo také k poklesu u položky náklady z činnosti o 20,94 %.

Co se týče celkových výnosů, tak ty největší změnu zaznamenaly v roce 2016 o 30,52 %. Došlo totiž k výraznému zvýšení u položky výnosy z činnosti o 121,25 % a finanční výnosy o 357,26 %. Výnosy z činnosti stouply hlavně díky výnosům z prodeje služeb a finanční výnosy zase díky výnosům z dlouhodobého finančního majetku a z výnosů z přecenění reálnou hodnotou. Naopak nejmenší růst celkových výnosů byl zaznamenán v roce 2018 o 2,65 %, ale pořád se jedná o kladný přírůstek. V daném roce totiž došlo ke snížení výnosů z činnosti, finančních výnosů a výnosů z transferů. V roce 2019 můžeme sledovat ještě výrazný nárůst u položky výnosy z transferů o 124,84 %.

Tabulka 13 Horizontální analýza nákladů a výnosů obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
Náklady celkem	46,84%	35,83%	12,31%	-14,22%
Náklady z činnosti	58,11%	41,42%	12,75%	-20,94%
Finanční náklady	938,60%	142,00%	-98,66%	131,17%
Náklady na transfery	-5,42%	-7,66%	25,65%	27,07%
Daň z příjmu	0,00%	109,79%	-100,00%	0,00%
Výnosy celkem				
Výnosy celkem	30,52%	14,25%	2,65%	17,58%
Výnosy z činnosti	121,25%	33,81%	-8,22%	14,21%
Finanční výnosy	357,26%	-75,86%	-9,29%	-81,54%
Výnosy z transferů	71,52%	-29,28%	-3,35%	124,84%
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	9,76%	12,17%	7,94%	14,00%

5.3 Analýza příjmů a výdajů obce

Tato podkapitola je věnována analýze příjmů a výdajů obce za dané období. Na začátku jsou představeny celkové příjmy a výdaje a jejich saldo. Následně jsou podrobněji analyzována jak příjmy, tak i výdaje. Pro zajímavost je na konci kapitoly ještě uveden schválený rozpočet příjmů a výdajů pro rok 2021.

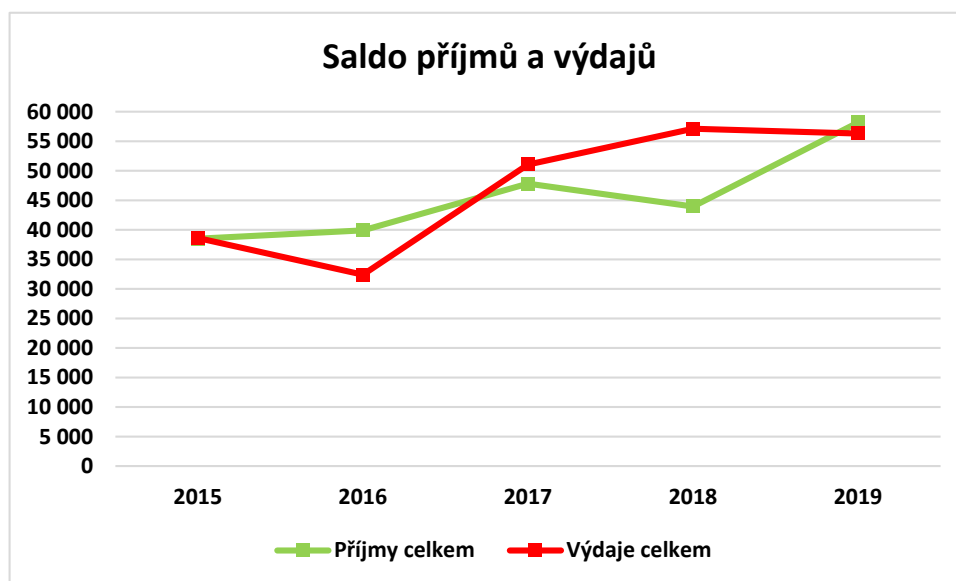
5.3.1 Saldo příjmů a výdajů

V tabulce (Tabulka č. 14) můžeme vidět celkové příjmy a výdaje a jejich saldo. Za sledované období hospodařila obec s přebytkovým rozpočtem v letech 2016 a 2019. Na druhou stranu schodkový rozpočet vznikl obci v letech 2015, 2017 a 2018. Součet deficitu je roven 16 502 tis. Kč. Zatímco přebytek je roven 9 344 tis. Kč. V roce 2020 obec opět hospodařila s přebytkovým rozpočtem, přesný údaj bude uveden v podkapitole, která se věnuje roku 2020. Největší příjmy byly dosaženy v roce 2019 a největší výdaje byly v roce 2018.

Tabulka 14 Saldo příjmů a výdajů obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy celkem	38 491	39 902	47 834	43 958	58 174
Výdaje celkem	38 625	32 417	51 043	57 117	56 315
Saldo příjmů a výdajů	- 134	7 485	- 3 209	- 13 159	1 859

Pro doplnění je ještě zpracováno grafické zobrazení salda na následujícím obrázku (Obrázek č. 3).

Obrázek 3 Saldo příjmů a výdajů obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

5.3.2 Analýza příjmů

V následující tabulce (Tabulka č. 15) jsou zobrazeny jednotlivé příjmy obce za sledované období. Nejvíce jsou zastoupeny daňové příjmy, dále přijaté transfery a nedaňové příjmy a nakonec kapitálové příjmy. S výjimkou v roce 2018 lze u příjmů sledovat rostoucí trend.

Daňové příjmy měly za dané období rostoucí trend a maxima dosáhly v roce 2019 a to 43 838 tis. Kč. Jejich podíl na celkových příjmech se většinou pohyboval v rozmezí od 75 % do 79 %. Výjimka byl rok 2018, kdy byl podíl 87 %. To bylo způsobeno tím, že poklesly všechny ostatní položky. Celkové příjmy největší změnu zaznamenaly v roce 2019, kdy narostly o 32,34 %.

Největší transfery byly přijaty v roce 2019, a pak následuje rok 2017. V roce 2019 tvořily 18,53 % podílu na celkových aktivech. Podstatným transferem od kraje v tomto roce byl za účelem „zajištění odkanalizování a zásobování vodou – Dolní část Lomné“. Nejmenší část přijatých transferů byla zaznamenána v roce 2018 a to 2 578 tis. Kč, zároveň byl i nejnižší podíl 5,86 % na celkových příjmech.

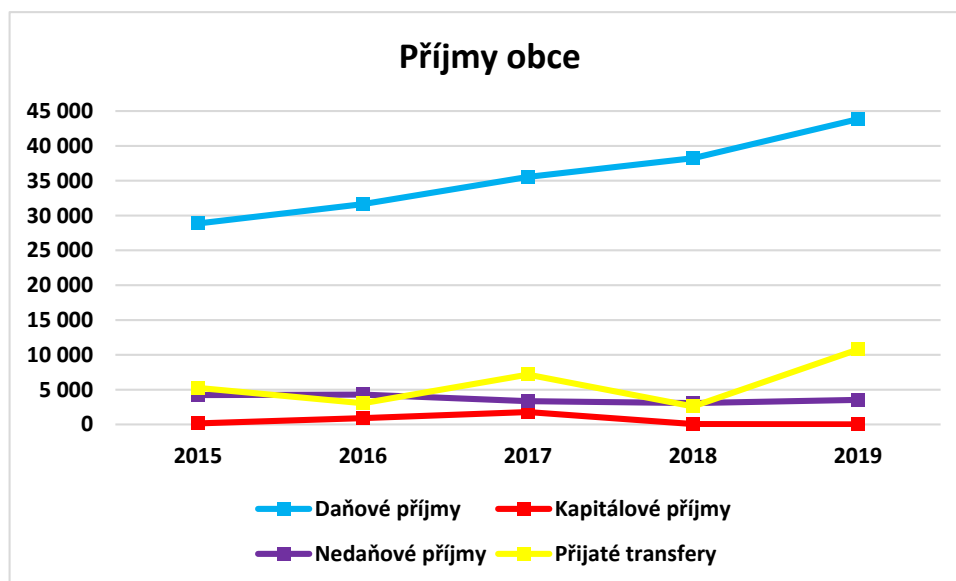
U nedaňových příjmů nedošlo k výrazným výkyvům. Největší byly v roce 2016 a naopak nejmenší byly v roce 2018. Největší podíl 10,98 % na celkových příjmech však vytvořily v roce 2015. V roce 2019 byl podíl jen 6,08 % na celkových příjmech, ale už víme, že v daném roce byly výrazné přijaté transfery.

Jako poslední jsou na řadě kapitálové příjmy. Zde vidíme podstatnou změnu v roce 2017, kdy dosáhly sumy 1 772 tis. Kč, protože se navýšil příjem z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku. V daném roce tvořily 3,70 % podíl na celkových příjmech. V roce 2016 ještě dosáhly 2,30 % podílu a v ostatních letech už se pohybujeme v průměru kolem 0,18 %.

Tabulka 15 Příjmy obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Daňové příjmy	28 869	31 644	35 551	38 245	43 838
Kapitálové příjmy	146	917	1 772	58	20
Nedaňové příjmy	4 228	4 296	3 341	3 077	3 539
Přijaté transfery	5 248	3 046	7 169	2 578	10 778
Příjmy celkem	38 491	39 902	47 834	43 958	58 174

Pro doplnění je ještě vývoj jednotlivých příjmů za sledované období znázorněn v grafickém provedení (Obrázek č. 4).

Obrázek 4 Vývoj příjmů obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

5.3.3 Analýza výdajů

Jednotlivé výdaje obce jsou zobrazeny v následující tabulce (Tabulka č. 16). Celkové výdaje jsou rozděleny na běžné a kapitálové výdaje. Výdaje celkem měly do roku 2018 rostoucí tendenci a v daném roce také dosáhly svého maxima 57 117 tis. Kč. V roce 2019 došlo ke snížení celkových výdajů na 56 315 tis. Kč.

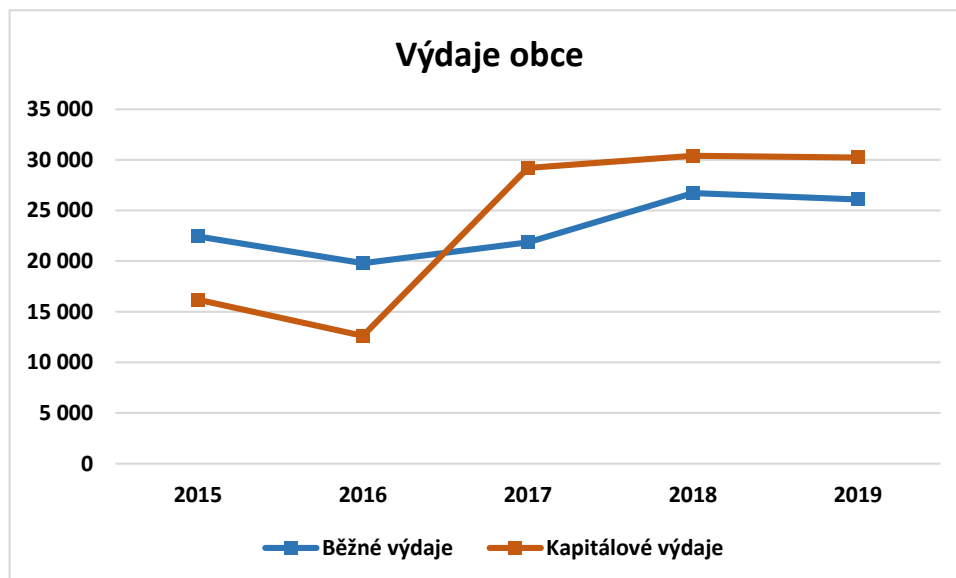
Největší podíl běžných výdajů 61,06 % na celkových výdajích byl zaznamenán v roce 2016. Naopak nejmenší podíl 42,80 % byl v roce 2017. Podstatnou část běžných výdajů ve sledovaném období tvořila položka neinvestiční nákupy a související výdaje.

Kapitálové výdaje dosáhly svého maxima v roce 2018 a to 30 402 tis. Kč. V daném roce také tvořily největší podíl 57,20 % na celkových výdajích. Naopak nejmenší kapitálové výdaje byly zaznamenány v roce 2016 a tvořily nejmenší podíl 38,95 %. V roce 2017 byly podstatné výdaje vynaloženy na – „chodník do Ráztoky, vodovod a kanalizace dolní část Lomné a rekonstrukce obchodu Hruška“. V roce 2018 to bylo na – „demolici masokombinátu a rozšíření sběrného dvora“. V roce 2019 se jednalo hlavně o – „rekonstrukci bývalé garáže na nové IC, poštu a knihovnu“. Mezi další významné výdajové položky patří každoročně: výdaje na provoz školy, na provoz obecního úřadu, na poskytování služeb obce Trojanovice, na údržbu a opravy silnic, na platbu za svoz komunálního odpadu.

Tabulka 16 Výdaje obce Trojanovice, v tis. Kč (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

	2015	2016	2017	2018	2019
Běžné výdaje	22 430	19 793	21 845	26 715	26 086
Kapitálové výdaje	16 195	12 625	29 198	30 402	30 229
Výdaje celkem	38 625	32 417	51 043	57 117	56 315

Pro doplnění je ještě vývoj jednotlivých výdajů za sledované období znázorněn v grafickém provedení (Obrázek č. 5). Vidíme, že v posledních třech letech byly kapitálové výdaje větší než běžné výdaje. Naopak běžné výdaje byly větší v roce 2015 a 2016.

Obrázek 5 Vývoj výdajů obce Trojanovice, v tis. Kč (Vlastní zpracování, zdroj: MONITOR, 2021)

Co se týče financování, tak obci se daří krýt své investice z vlastních zdrojů. Obec má dále zřízený běžný účet u KB, ČSOB a účet u ČNB. Pro hospodářskou činnost má obec zřízený běžný účet u KB a ČSOB. Dále má obec Trojanovice zřízený sociální fond u KB a u ČSOB, ze sociálního fondu jsou poskytovány dle směrnice č. 1/2015 příspěvky pro zaměstnance. Jedná se o: příspěvek na stravenky, cyklovýlet a vánoční pohoštění, jubilea, příspěvek na dovolenou, tábory dětí zaměstnanců, poplatky bance, půjčky zaměstnancům apod. Obec dále získává neinvestiční a investiční transfery od kraje, neinvestiční dotace od MŠMT ČR, neinvestiční a investiční transfery ze státních fondů.

5.4 Analýza vybraných finančních ukazatelů obce

V této podkapitole bude provedena analýza vybraných finančních ukazatelů obce. Jedná se o vybrané ukazatele aktivity, autarkie, financování a likvidity. Všechny potřebné vzorce jsou přiloženy v příloze P I. Na závěr jsou pak ještě uvedeny dva monitorující ukazatele.

5.4.1 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity obce jsou spočítány v následující tabulce (Tabulka č. 17). Při analýze obratu kapitálu se pohybujeme v rozmezí 0,23 až 0,26 za sledované období. Od roku 2017 sledujeme rostoucí trend.

Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech nám říká, jak rychle se stálá aktiva obnoví z dosažených ročních výnosů. Nižší hodnoty ukazatele nám indikují vyšší intenzitu

využívání stálých aktiv při tvorbě výkonů. Nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2016 a to 2,82. Naopak nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2018 a to 3,51.

Doba obratu pohledávek ukazuje, za jak dlouho byly v průměru uhrazeny pohledávky. Čím kratší doba, tím dříve jsou peníze vázané v pohledávkách k dispozici. Zde byla nejkratší doba v roce 2019 a to 7,23. Rok 2018 zaznamenal nejdelší dobu 20,16 za sledované období, ale i tak se pohybujeme v relativně dobrých číslech.

Tabulka 17 Ukazatele aktivity obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

Ukazatele aktivity	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat kapitálu	0,24	0,26	0,23	0,24	0,25
Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech	3,04	2,82	3,31	3,51	3,40
Doba obratu pohledávek (dny)	9,08	14,86	13,61	20,16	7,23
<i>Výnosy z hlavní činnosti</i>	<i>33 468,89</i>	<i>39 085,55</i>	<i>41 453,19</i>	<i>42 762,58</i>	<i>50 850,54</i>

5.4.2 Ukazatele autarkie

Tabulka (Tabulka č. 18) ukazuje ukazatele autarkie. Pro výpočet byly použity výnosy a náklady jen z hlavní činnosti a jsou doplněny v tabulce. Příjmy a výdaje byly použity z předchozí podkapitoly. Dané ukazatele jsou typické pro municipální sféru. Co se týče autarkie na bázi výnosů a nákladů, tak za sledované období jsme se vždy dostali nad hodnotu 1. To znamená, že výnosy byly vyšší než náklady a v této oblasti tak byla obec soběstačná. Nejvyšší údaj 1,67 byl zaznamenán v roce 2016.

Autarkie na bázi příjmů a výdajů se dostala nad hodnotu 1 v letech 2016 a 2019. V těchto letech byly tedy příjmy vyšší než výdaje. V roce 2015 byly příjmy a výdaje téměř rovny a v letech 2017 a 2018 byly výdaje vyšší než příjmy. V roce 2018 vyšla nejmenší hodnota 0,77 a už víme, že v tomto roce bylo saldo nejvíce záporné, což potvrdil i tento výpočet.

Tabulka 18 Ukazatele autarkie obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

Ukazatele autarkie	2015	2016	2017	2018	2019
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	1,57	1,67	1,19	1,07	1,63
Autarkie na bázi příjmů a výdajů	1,00	1,23	0,94	0,77	1,03
<i>Výnosy z hlavní činnosti</i>	<i>33 468,89</i>	<i>39 085,55</i>	<i>41 453,19</i>	<i>42 762,58</i>	<i>50 850,54</i>
<i>Náklady z hlavní činnosti</i>	<i>21 309,68</i>	<i>23 462,17</i>	<i>34 855,96</i>	<i>39 817,08</i>	<i>31 179,81</i>

5.4.3 Ukazatele financování

Ukazatele financování jsou zobrazeny v následující tabulce (Tabulka č. 19). První ukazatel finanční samostatnosti se pohybuje za sledované období kolem 0,97. To značí, že obec má

vysoký podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech. Což už nám naznačovaly údaje z analýzy finanční struktury.

Výsledky prvního ukazatele samozřejmě ovlivní i další ukazatele. Jelikož obec nemá tak velký objem cizího kapitálu, tak ukazatel věřitelského rizika se pohybuje kolem 0,03. Jen v roce 2017 stoupl na 0,05, jelikož došlo ke zvýšení cizích zdrojů.

Míra zadluženosti vlastního kapitálu vychází téměř totožně jako ukazatel věřitelského rizika vzhledem k zaokrouhlení na setiny. Výsledky ukazují na velmi nízkou míru zadluženosti vlastního kapitálu.

Tabulka 19 Ukazatele financování obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

Ukazatele financování	2015	2016	2017	2018	2019
Ukazatel finanční samostatnosti	0,97	0,97	0,95	0,96	0,97
Ukazatel věřitelského rizika	0,03	0,03	0,05	0,04	0,03
Míra zadluženosti vlastního kapitálu	0,03	0,03	0,05	0,04	0,03

5.4.4 Ukazatele likvidity

V této části byly spočítány tři základní druhy likvidity (Tabulka č. 20). Už z analýzy majetkové a finanční struktury jsme mohli tušit, že čísla nám budou vycházet daleko větší, než jsou doporučené hodnoty. Jelikož obec má podstatnou částku oběžných aktiv (hlavně KFM) a nízké částky u krátkodobých závazků, tak rozhodně obec nemá problém s jejich splacením. Tento fakt nám nakonec potvrzují i následné výpočty. Všechny tři druhy likvidity jsou si téměř podobné, protože obec eviduje jen malé zásoby a krátkodobé pohledávky. Podstatnou část oběžných aktiv tak tvoří KFM, který se promítá do všech výpočtů. Nejvyšší údaje vyšly v roce 2015, protože v daném roce byly nejnižší krátkodobé závazky. Naopak nejnižší údaje, ale stále nad doporučenými hodnotami, vyšly v letech 2017 a 2018. Změna byla vyvolána větší částkou u krátkodobých závazků. I tak obec za sledované období dokázala ze svých oběžných aktiv pokrýt krátkodobé závazky hned několikrát.

Tabulka 20 Ukazatele likvidity obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

Ukazatele likvidity	2015	2016	2017	2018	2019
Běžná likvidita	21,92	16,15	6,21	6,24	9,20
Pohotová likvidita	21,70	15,97	6,13	6,17	9,10
Okamžitá likvidita	21,21	15,37	5,89	5,66	8,78

5.4.5 Monitorující ukazatele SIMU

Pro doplnění jsou uvedeny ještě monitorující ukazatele obce (Tabulka č. 21). Celkovou (běžnou) likviditu už známe z předešlé podkapitoly. Z teoretické části víme, že celková likvidita by neměla být menší než 1, což v našem případě několikrát převyšujeme.

Co se týče podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům, tak víme, že tento podíl by měl být menší než 25 %. V našem případě je to opět bez problému splněno. Pokud by ukazatele spadly do kritických hodnot, mohlo by Ministerstvo financí ČR požadovat zdůvodnění tohoto stavu. To se však obce zatím netýká.

Poslední ukazatel pravidla rozpočtové odpovědnosti je vypočítáván až od roku 2017. Nicméně ve třech sledovaných letech byl tento ukazatel roven 0 %.

Tabulka 21 Monitorující ukazatele obce Trojanovice (Zdroj: MONITOR, 2021; vlastní zpracování)

Monitorující ukazatele	2015	2016	2017	2018	2019
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (%)	2,37%	2,64%	4,07%	3,11%	2,33%
Celková likvidita	21,92	16,15	6,21	6,24	9,20
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (%)	x	x	0,00%	0,00%	0,00%

5.5 Výsledky hospodaření obce v roce 2020 a rozpočet na rok 2021

V této podkapitole budou nyní shrnuty výsledky za rok 2020, které jsou dostupné v době zpracování diplomové práce. Co se týká celkových aktiv, tak byl zachován rostoucí trend a celková aktiva se dostala na hodnotu 221 623,16 tis. Kč. Největší podíl na celkových aktivech měla opět stálá aktiva a z nich to byl hlavně DHM, který tvořil podíl 77,77 % na celkových aktivech. Oběžná aktiva také stouply na hodnotu 42 981,89 tis Kč. Jejich podíl na celkových aktivech byl 19,39 %. Z oběžných aktiv to byl opět KFM, který tvořil 17,17 % podíl na celkových aktivech. Jak už víme z předešlých výsledků, tak i zde se vysoký KFM opět odrazil i při výpočtu ukazatelů likvidit. Za rok 2020 byla realizována dopravní bezpečnost u zastávky Balita s přechody a chodníky, došlo k opravě komunikací po vodovodech a kanalizacích v dolní části Lomné, byl opraven most pod Radhoštěm, došlo k rekonstrukci učebny a sborovny v ZŠ Trojanovice.

Celková pasiva se za rok 2020 rovnaly 221 623,16 tis. Kč (bilanční princip) a největší podíl opět tvořil vlastní kapitál s 96, 76 % na celkových pasivech. Došlo také k nárůstu cizích zdrojů. Zde se zvýšily hlavně krátkodobé závazky na hodnotu 4 574,50 tis. Kč. Výsledek hospodaření běžného účetního období byl 17 284,99 tis. Kč, došlo tedy ke snížení o 7,05 % oproti roku 2019.

Celkové náklady (z hlavní činnosti a hospodářské činnosti dohromady) za rok 2020 činily 44 149,54 tis. Kč. Největší podíl na celkových nákladech tvořily náklady z činnosti a to 81,81 %. Následovaly náklady na transfery s 13,59 %.

Celkové výnosy (z hlavní činnosti a hospodářské činnosti dohromady) za rok 2020 činily 61 434,52 tis. Kč. Oproti minulému roku došlo k poklesu o 0,66 %. I když došlo k nepatrnému poklesu, tak i přesto byly celkové výnosy vyšší než celkové náklady a výsledek hospodaření běžného účetního období byl tedy kladný. Největší podíl na celkových výnosech tvořily výnosy ze sdílených daní a poplatků s 64,37 %. Další důležitý podíl tvořily výnosy z činnosti s 26,72 % na celkových výnosech.

Celkové příjmy za rok 2020 byly v hodnotě 52 703 tis. Kč. Celkové výdaje byly za 41 260 tis. Kč. Saldo příjmů a výdajů nám tedy vyšlo v daném roce kladné a to 11 433 tis. Kč. Stejně jako v roce 2019 se tedy i v roce 2020 podařilo obci hospodařit s přebytkovým rozpočtem. Největší složku celkových příjmů tvořily klasicky daňové příjmy v hodnotě 41 422 tis. Kč. Z pohledu výdajů byly běžné v hodnotě 29 054 tis. Kč a kapitálové 12 206 tis. Kč.

Ukazatele autarkie vyšly pro obec dobře i v roce 2020. Autarkie na bázi výnosů a nákladů vyšla 1,48. Bylo tedy potvrzeno, že výnosy z hlavní činnosti převyšují náklady z hlavní činnosti. Druhý ukazatel autarkie na bázi příjmů a výdajů vyšel 1,28. Podstatné je, že se oba ukazatele dostaly nad hodnotu > 1 .

Ukazatele likvidity vyšly opět vysoké jako v předešlých letech. Je to tím, že i v roce 2020 měla obec podstatný KFM a krátkodobé závazky nízké. Běžná likvidita vyšla 9,40. Pohotová likvidita byla 8,81 a okamžitá likvidita se dostala na hodnotu 8,32.

Ukazatele aktivity se pohybovaly na úrovni roku 2019, kromě doby obratu pohledávek. Jelikož došlo v roce 2020 ke zvýšení krátkodobých pohledávek, dostal se tento ukazatel na hodnotu 15,52 dnů (rok 2019 byl 7,23 dnů). Obrat kapitálu byl 0,23 a míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech v hodnotě 0,23.

Ukazatele financování byly v roce 2020 velmi podobné těm z roku 2019. Ukazatel finanční samostatnosti vyšel v hodnotě 0,97, ukazatel věřitelského rizika byl 0,032 a míra zadluženosti vlastního kapitálu v hodnotě 0,034.

Jako poslední byly vyhodnoceny monitorující ukazatele SIMU. Celkovou likviditu v hodnotě 9,20 už známe z předešlých odstavců. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům byl 2,33 %. A stejně jako v minulých letech, tak i v roce 2020 vyšlo pravidlo rozpočtové

odpovědnosti 0 %. To znamená, že také v roce 2020 nespadly ukazatele obce do kritických hodnot, kvůli kterým by následně mohlo MF ČR požadovat zdůvodnění.

Pro zajímavost je kapitola doplněná o schválený rozpočet pro aktuální rok 2021. Zastupitelstvo obce schválilo návrh rozpočtu na rok 2021 dne 14. 12. 2020. Rozpočet byl schválen jako vyrovnaný a předpokládaná výše příjmů a výdajů se rovná 79 555 075 Kč. Největší investice by měly jít do – „zateplení OÚ (9 mil. Kč), obnovy soustavy veřejného osvětlení (4,6 mil. Kč), pokračování rekonstrukce bývalé garáže na nové IC, pošty, knihovny (10,1 mil. Kč), zpevnění ploch v centru obce (2 mil. Kč), sousoší u informačního centra (2 mil. Kč)“.

5.6 Vyhodnocení výsledků finanční analýzy

Celá pátá kapitola diplomové práce byla věnována finanční analýze obce Trojanovice. V rámci této analýzy byla postupně provedena analýza majetkové a finanční struktury, analýza nákladů a výnosů, analýza příjmů a výdajů. Následně byly analyzovány vybrané finanční ukazatele obce. Finanční analýza byla provedena za období 2015 – 2019. Pro rok 2020 byla vytvořena samostatná podkapitola, ve které byly shrnuty výsledky za daný rok. Všechny údaje byly čerpány z informačního portálu Ministerstva financí ČR – MONITOR.

Pomocí analýzy majetkové struktury bylo zjištěno, že podstatnou část celkových aktiv tvoří stálá aktiva. Na stálých aktivech se hlavně podílel dlouhodobý hmotný majetek. Oběžné aktiva tvořil hlavně krátkodobý finanční majetek. Finanční struktura byla tvořena hlavně vlastním kapitálem. Zbývající malou část tvořily cizí zdroje. Pro analýzu byla použita i vertikální a horizontální analýza.

Z nákladové a výnosové analýzy bylo zjištěno, že největší část nákladů tvořily náklady z činnosti. Tyto náklady byly tvořeny hlavně mzdovými náklady, odpisy dlouhodobého majetku, náklady na opravy a udržování. Další část celkových nákladů tvořily náklady na transfery. Z výnosů to byly hlavně výnosy ze sdílených daní a poplatků a následovaly výnosy z činnosti a výnosy z transferů. Finanční výnosy byly velmi malé. I v této části byla použita vertikální a horizontální analýza.

Analýza příjmů a výdajů nám ukázala, že obec za sledované období hospodařila třikrát se schodkovým rozpočtem (výdaje byly vyšší než příjmy) a dvakrát s přebytkovým rozpočtem (příjmy byly vyšší než výdaje). V roce 2020 pak obec hospodařila s přebytkovým rozpočtem. Největší část celkových příjmů tvořily daňové příjmy, které každým rokem

rostly. Další část pak tvořily přijaté transfery a nedaňové příjmy. Z výdajové analýzy vyplynulo, že v prvních dvou sledovaných letech převažovaly běžné výdaje nad kapitálovými výdaji. V následujících letech se situace obrátila a větší část tvořily kapitálové výdaje. Tento stav se v roce 2020 obrátil a opět byly větší běžné výdaje. Pro zajímavost byl pak představen i schválený rozpočet pro aktuální rok 2021.

Poslední část byla věnována analýze vybraných finančních ukazatelů obce. Jako první byly představeny ukazatele aktivity (obrat kapitálu, míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech, doba obratu pohledávek). Ukazatele měly docela konstantní vývoj.

Typický ukazatel pro municipální sféru je ukazatel autarkie. V našem případě se autarkie na bázi výnosů a nákladů pohybovala vždy nad hodnotou 1 za sledované období. Což znamená, že výnosy byly vyšší než výdaje. Druhý ukazatel na bázi příjmů a výdajů už byl proměnlivý. Dvakrát se ukazatel pohyboval nad hodnotou 1, takže byly příjmy vyšší než výdaje. A naopak dvakrát byl pod hodnotou 1 a zde byly výdaje vyšší než příjmy. V roce 2015 byly příjmy a výdaje téměř rovny a proto se ukazatel pohybuje na hodnotě 1. V roce 2020 se oba ukazatele dostaly nad hodnotu 1.

Ukazatele financování (ukazatel finanční samostatnosti, věřitelského rizika, míra zadluženosti vlastního kapitálu) nám potvrdily to, co už jsme mohli tušit z majtkové a finanční struktury. Obec za sledované období vykazovala vysoký podíl vlastní kapitálu na celkových pasivech. A jelikož obec neměla tak velký objem cizích zdrojů, tak ukazatel věřitelského rizika a míra zadluženosti vlastního kapitálu byly velmi malé.

I ukazatele likvidity (běžná, pohotová, okamžitá likvidita) už jsme mohli předpovídat z majtkové struktury. Jelikož největší část oběžných aktiv tvořil KFM, který se používá ve všech třech výpočtech, tak výsledná čísla vycházela velmi podobně. Z výsledků můžeme soudit, že obec rozhodně nemá problém splácet své krátkodobé závazky.

Pro doplnění byly ještě uvedeny monitorující ukazatele, které sleduje Ministerstvo financí ČR. Obec vykazovala dobré výsledky a rozhodně se nepohybuje v takových intervalech, které by si jinak nechalo ministerstvo financí zdůvodnit.

Z dostupných výsledků finanční analýzy lze pozitivně hodnotit hospodaření obce Trojanovice.

6 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU VNITŘNÍHO KONTROLNÍHO SYSTÉMU V OBCI TROJANOVICE

V této kapitole byla provedena analýza současného stavu vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Analýza byla zejména zaměřena na to, kdo zajišťuje samotný vnitřní kontrolní systém v obci a dále byly zkoumány vnitřní směrnice, obecně závazné vyhlášky, nařízení obce a řády obce, které obec v současné době využívá. Také bylo zjišťováno, zdali je v obci Trojanovice zřízen útvar interního auditu. Dále byly k dispozici závěrečné účty za sledované období 2015 – 2019. V závěrečných účtech byly hlavně prostudovány kapitoly, které se týkaly zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření. Přezkoumání hospodaření obce Trojanovice provádí Krajský úřad Moravskoslezského kraje. Všechny vnitřní předpisy obce byly k dispozici během psaní diplomové práce. Hlavním úkolem bylo důkladně prostudovat tyto vnitřní předpisy a nalézt v nich prvky vnitřního kontrolního systému. Cílem analýzy je pak tyto prvky posoudit a zjistit jejich případné nedostatky, které budou odstraněny v následující projektové části tak, aby došlo ke zlepšení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice.

6.1 Zajištění vnitřního kontrolního systému

Podklady k vypracování této podkapitoly dodal starosta obce Trojanovice. Poskytl veškeré informace, které se týkaly finančního výboru, kontrolního výboru a interního auditu. Na základě těchto informací byl vypracován ucelený obraz o tom, kdo zajišťuje vnitřní kontrolní systém v obci Trojanovice.

Vnitřní kontrola v obci Trojanovice je prováděna hlavně pomocí dvou výborů – finančního a kontrolního, které jsou ze zákona povinně založeny. V obci není zřízena rada obce, jelikož to vzhledem k počtu členů zastupitelstva nemá ani stanoveno ze zákona. Kontrolní kompetence rady obce tak vykonává starosta obce. Starosta obce provádí například tyto kontrolní činnosti – kontrolu hospodaření školy, kontrolu fakturací, kontrolu objednávek, kontrolu usnesení zastupitelstva, kontrolu inventarizace majetku.

Finanční výbor obce Trojanovice má tři členy, kdy jedním z členů je zároveň předsedou finančního výboru. Finanční výbor obce se schází 1x až 2x do roka. Do jejich kompetence spadá všechno, co stanovuje zákon o obcích (128/2000 Sb.) Výbor provádí hlavně kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, je zapojen do rozpočtového procesu

a dále plní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce Trojanovice. Mimo kompetence, které výboru ukládá zákon o obcích, se výbor nepohybuje.

Kontrolní výbor obce Trojanovice je složen ze tří členů a v čele opět stojí předseda výboru. Kontrolní výbor obce se schází 3x až 6x do roka. Do jejich kompetence spadá všechno, co stanovuje zákon o obcích (128/2000 Sb.) Výbor obce tedy kontroluje plnění usnesení zastupitelstva, kontroluje dodržování právních předpisů a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce Trojanovice. Mimo kompetence, které výboru ukládá zákon o obcích, se kontrolní výbor nepohybuje.

Interní audit v obci Trojanovice není prováděn. Vzhledem k tomu, že jde o malou obec, nemusí být interní audit prováděn ani ze zákona.

6.2 Současné vnitřní předpisy obce

Při analýze současného vnitřního kontrolního systému obce bylo dále zjišťováno, jakými vnitřními předpisy v současné době disponuje obec Trojanovice. Níže jsou tedy uvedeny všechny vnitřní směrnice, obecné závazné vyhlášky a nařízení obce. Podklady pro vypracování podkapitoly opět dodal starosta obce. Hlavním úkolem a cílem bylo nastudovat současné vnitřní předpisy a nalézt v nich prvky vnitřního kontrolního systému.

Obec má v současné době zpracovány tyto vnitřní směrnice:

- Směrnice o určování plateb za věcná břemena
- Směrnice k tvorbě, používání a hospodaření s prostředky sociálního fondu
- Směrnice o placení nájmu a vstupného v síni tradic v Trojanovicích
- Směrnice dotace na ČOV
- Směrnice odepisování dlouhodobého majetku
- Směrnice oběhu účetních dokladů
- Směrnice k aplikaci reálné hodnoty majetku určeného k prodeji
- Směrnice o určení podmínek pytlového sběru tříděného odpadu
- Směrnice dotace na kanalizační přípojky
- Směrnice pro evidenci a účtování majetku obce
- Směrnice účtový rozvrh účetní jednotky

- Směrnice o vedení pokladny
- Směrnice pro časové rozlišování nákladů a výnosů včetně dohadných položek
- Směrnice o příspěvku na zřízení nového zdroje pitné vody
- Směrnice určující závazný postup účetní jednotky pro komunikaci s CSUIS
- Organizační směrnice pro provedení inventarizace majetku a závazků

Každá směrnice byla pečlivě prostudována. Hlavním nedostatkem je to, že obec nemá zpracovanou směrnici, která by se týkala finanční kontroly. Z rozhovorů také bylo zjištěno, že obec využívá veřejné zakázky malého rozsahu, ale nedisponuje směrnicí, která by danou problematiku vymezovala. Ostatní zjištěné nedostatky jsou uvedeny v závěru této podkapitoly.

V současné době také platí v obci Trojanovice i několik obecně závazných vyhlášek:

- OZV o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- OZV o místním poplatku za užívání veřejného prostranství
- OZV o místním poplatku za psů
- OZV o místním poplatku z pobytu
- OZV o nočním klidu
- OZV o pohybu psů na veřejném prostranství v obci Trojanovice
- OZV o regulaci provozování loterií a jiných podobných her
- OZV o stanovení veřejně přístupných míst, na kterých je provozování výherních hracích přístrojů zakázáno
- OZV o ochraně a udržování zeleně na území obce Trojanovice
- OZV o dani z nemovitosti

Mimo vnitřní směrnice a OZV je v obci v současné době ještě platné nařízení a jednací řád:

- Nařízení obce – Tržní řád
- Jednací řád zastupitelstva

Nařízení specifikuje podmínky, za kterých je možno na území obce Trojanovice realizovat nabídku a prodej zboží a nabídku a poskytování služeb mimo provozovnu určenou k tomuto účelu.

Jednací řád zastupitelstva obce upravuje přípravu, svolání, průběh jednání, usnášení a kontrolu plnění jeho usnesení, jakož i další otázky. Dále zde najdeme informace o pravomocích zastupitelstva, programu jednání, hlasování, účasti členů zastupitelstva na jednání a jiné.

Jak už bylo naznačeno v úvodu kapitoly, zkoumaly se i závěrečné účty obce. Objevovaly se chyby, které vytýkaly obci nesprávné účtování časového rozlišení nákladů a výnosů a dohadných položek. Dále bylo zjištěno, že vedoucí orgánu veřejné správy, nebo vedoucí zaměstnanci, nesplnili své povinnosti vztahující se k vnitřnímu kontrolnímu systému. Účetní doklady neobsahovaly podpisový záznam odpovědné osoby.

6.3 Shrnutí výsledku analýzy a hlavní nedostatky

Z provedené analýzy současného stavu vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice jsme se dozvěděli, že vnitřní kontrola v obci je prováděna hlavně pomocí kontrolního a finančního výboru. Do kompetencí těchto dvou výborů spadá všechno, co stanovuje zákon o obcích (128/2000 Sb.) a mimo zákonem vytyčené mantinely se výbory nepohybují. Dále víme, že v obci není zřízena rada obce a proto kontrolní kompetence vykonává starosta obce. Jelikož se jedná o menší obec, tak útvar interního auditu není zřízen a nemusí být prováděn ani ze zákona.

Dále byl poskytnut výčet všech současných vnitřních směrnic, obecně závazných vyhlášek, nařízení obce, jednací řád a závěrečných účtů obce. Obec disponuje poměrně značným množstvím vnitřních předpisů. Nicméně při podrobné analýze bylo zjištěno, že prvky vnitřního kontrolního systému jsou zakotveny jen ve směrnicích, které se dotýkají účetnictví (např. směrnice oběhu účetních dokladů, směrnice pro evidenci a účtování majetku obce, směrnice o vedení pokladny, organizační směrnice pro provedení inventarizace majetku a závazků) a v jednacím řádu zastupitelstva. Jen jedna směrnice obsahuje podpisový řád odpovědných osob (směrnice oběhu účetních dokladů). Legislativní rámec obsahovalo deset ze šestnácti zkoumaných směrnic, což lze hodnotit kladně. Obsah směrnice byl uveden pouze v jedné směrnicí (směrnice oběhu účetních dokladů). Definice základních pojmů byla uvedena pouze ve dvou směrnicích (směrnice oběhu účetních dokladů a směrnice o vedení pokladny). Chybí směrnice, která by specifikovala finanční kontrolu a s tím spojené

náležitosti. Obec také postrádá směrnici, která by vymezovala veřejné zakázky malého rozsahu, které obec využívá. Pozitivně lze hodnotit směrnici oběhu účetních dokladů, kterou má obec zpracovanou na velmi dobré úrovni a mohla by být vzorem pro další směrnice.

Hlavním cílem této kapitoly bylo zjistit nedostatky vnitřního kontrolního systému a tyto nedostatky v následující projektové části odstranit a zároveň tak pomoci zlepšit současný stav vnitřního kontrolního systému v obci. Pro shrnutí tak lze zařadit mezi nedostatky to, že obec nedisponuje směrnicemi, které by upravovaly finanční kontrolu a veřejné zakázky malého rozsahu. Dále nejsou určeny odpovědné osoby, jelikož směrnice postrádají podpisový záznam. Chybí vymezení hlavních pojmů.

7 PROJEKT ZAVEDENÍ VNITŘNÍHO KONTROLNÍHO SYSTÉMU V OBCI TROJANOVICE

V následující kapitole bude představen projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Nejdříve budou popsány důvody a postup zavedení daného vnitřního kontrolního systému a následně budou vytvořeny tři nové směrnice a formuláře pro výpočet finančních ukazatelů. Projektová část vychází hlavně z analýzy současného stavu vnitřního kontrolního systému obce a z finanční analýzy obce Trojanovice. Současně jsou zde i uplatněny teoretické poznatky z teoretické části diplomové práce.

7.1 Důvody a postup zavedení vnitřního kontrolního systému

Z teoretické části víme, že vnitřní kontrolní systém je důležitý pro to, aby se dodržovaly principy 3E při výkonu ve veřejné správě. Na základě analýzy současného stavu vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice můžeme říct, že vnitřní kontrolní systém v obci je na poměrně nízké úrovni. V obci funguje jen základní systém, většina směrnic neodpovídá ideálnímu stavu, takže pro obec bude v této kapitole navržen zlepšený vnitřní kontrolní systém, který by měl vést k zefektivnění vnitřní kontroly v obci. Tento nový a vylepšený vnitřní kontrolní systém by měl hlavně sloužit zaměstnancům obecního úřadu, zastupitelstvu obce, finančnímu a kontrolnímu výboru a krajskému úřadu při přezkoumání hospodaření (popřípadě auditorské společnosti).

Při postupu zavedení vnitřního kontrolního systému je důležité znát platnou legislativu, která se vztahuje právě k tomuto tématu. V teoretické části již byla platná legislativa vzpomenuta, ale pro připomenutí jsou i zde uvedeny alespoň ty základní zákony. Hlavně zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláška č. 410/2009 Sb. Při vytváření nových vnitřních směrnic je potřeba brát v úvahu danou legislativu a směrnice tvořit na základě legislativy.

Na základě zjištěných poznatků z finanční analýzy můžeme kladně hodnotit hospodaření obce Trojanovice. Obec však musí pracovat na tom, aby současný příznivý stav byl zachován a pokračoval i v následujících letech. Nově vytvořené směrnice by měly rozhodně pomoci k zachování pozitivního stavu.

Jelikož si obec Trojanovice neprovádí finanční analýzu, tak součástí zavedení vnitřního kontrolního systému v obci budou také formuláře pro výpočet základních ukazatelů finanční

analýzy. Tyto formuláře jsou pak k náhledu v Příloze II: Formuláře pro výpočet ukazatelů finanční analýza municipální jednotky. Nově vytvořené formuláře by měly sloužit hlavně k rychlému výpočtu daných ukazatelů a k jejich zhodnocení. Zároveň formuláře usnadní vedoucím pracovníkům a vedení obce průběžné hodnocení nakládání s veřejnými prostředky.

7.2 Vytvoření nových vnitřních směrnic

Nově vytvořené vnitřní směrnice by měly vést k zefektivnění vnitřního kontrolního systému v obci. Jak už bylo poznamenáno, nové vnitřní směrnice jsou vytvořeny na základě platné legislativy. Nově vytvořené směrnice by také měly přispět k tomu, že budou odstraněny nedostatky, které byly uvedeny v analýze současného stavu vnitřního kontrolního systému.

1) Směrnice č. 1/2021 Finanční kontrola. První nově vytvořená směrnice se týká finanční kontroly. Jak už bylo zjištěno z analýzy současného stavu vnitřního kontrolního systému, tak obec má jenom některé prvky finanční kontroly a vnitřního kontrolního systému zakomponovány ve směrnících, které se dotýkají účetnictví, a v jednacím řádu zastupitelstva. Proto je vytvořena zcela nová směrnice, která je aktuálnější, obsáhlejší, přehlednější a více vyhovující pro potřeby finanční kontroly. Nová směrnice ponese název: Směrnice č. 1/2021 Finanční kontrola.

Finanční kontrola je v této směrnici rozdělena na vnitřní kontrolní systém a veřejnosprávní kontrolu. Dále jsou zde zakomponovány základní pojmy, jako například principy 3E, řídicí kontrola, finanční kontrola a další. Také je zde jasně vyznačeno, kdo v obci vykonává funkci příkazce operace, správce operace a hlavní účetní. Nesmí chybět ani upřesnění předběžné, průběžné a následné kontroly. Jelikož obec nedisponuje takovou směrnicí, tak součástí nově vytvořené směrnice jsou i formuláře pro záznamy o realizované předběžné, průběžné a následné kontrole. Tyto formuláře jsou součástí přílohy směrnice a měly by vést k přehlednějšímu zobrazení prováděných kontrol.

2) Směrnice č. 2/2021 Zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. Druhá vytvořená směrnice se týká zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. Jak víme z analýzy současného stavu vnitřního kontrolního systému, tak obec tyto zakázky využívá, ale směrnici na danou problematiku vytvořenou nemá. Směrnice by měla zajistit, aby obec působila transparentně, to znamená, aby byla zajištěna co největší průhlednost zadávání a bylo umožněno kontrolovat jednotlivé kroky zadavatele. Zároveň směrnice pamatuje na to, že musí být dodrženy i další zásady rovného zacházení, přiměřenosti a zákazu diskriminace.

Současně musí zadavatel dodržovat principy 3E. Nová směrnice tedy ponese název: Směrnice č. 2/2021 Pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu.

Veřejné zakázky malého rozsahu jsou v této směrnici rozděleny do tří kategorií. Pro každou kategorii je vymezen interval předpokládané ceny a předmět plnění zakázky. Zároveň jsou zde rozděleny jednotlivé pravomoci a odpovědnosti. Ve směrnici je také popsána hodnotící komise a její činnost a dále jsou uvedeny náležitosti výzvy o zahájení zadávacího řízení a také kdo rozhoduje přidělení veřejné zakázky. V příloze je pak uveden záznam podpisového řádu.

3) Směrnice č. 3/2021 Pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek.

Třetí směrnice se týká časového rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek. Tato směrnice je zde zařazena z toho důvodu, že při analýze závěrečných účtů ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření jsou obci vytýkány chyby a nedostatky daných účtů. Buď je uvedeno, že územní celek nesprávně účtoval nebo neúčtoval vůbec. I když obec disponuje směrnicí, která se zabývá danou problematikou, bude v rámci diplomové práce tato směrnice přepracována, aby byla přehlednější, aktuálnější a aby se do budoucna podařilo zamezit dalším chybám a nedostatkům. Nová směrnice tedy ponese název: Směrnice č. 3/2021 Pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek.

Ve směrnici tedy nalezneme vymezení daných pojmů a použití jednotlivých účtů. Každý účet je pak detailně popsán zvlášť. V příloze je pak uveden záznam podpisového řádu.

7.2.1 Směrnice č. 1/2021 Finanční kontrola

Obec TROJANOVICE

Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Vnitřní směrnice č. 1/2021
FINANČNÍ KONTROLA

Směrnici vypracoval:		Rozdělovník:	
Směrnici schválil:			
Datum vydání:		Počet stran:	8
Datum účinnosti:		Počet příloh:	4

Podpis:.....
Starosta

Podpis:.....
Místostarosta

OBSAH

OBSAH	2
I. Úvodní ustanovení	3
Čl. 1 Legislativní rámec.....	3
Čl. 2 Předmět směrnice.....	3
Čl. 3 Závaznost směrnice.....	3
Čl. 4 Vymezení pojmů.....	3
II. Cíle finanční kontroly	4
Čl. 1 Kontrolní metody a postupy.....	5
III. Vnitřní kontrolní systém	6
Čl. 1 Řídící kontrola.....	6
Čl. 2 Předběžná kontrola.....	6
Čl. 3 Průběžná kontrola.....	7
Čl. 4 Následná kontrola.....	7
IV. Veřejnosprávní kontrola	8
V. Závěrečné ustanovení	8

I. Úvodní ustanovení

Čl. 1 Legislativní rámec

Směrnice č. 1/2021 Finanční kontrola je upravena následujícími předpisy:

- Zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláškou č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.

Čl. 2 Předmět směrnice

Předmětem dané směrnice je zabezpečení finanční kontroly v obci Trojanovice za účelem dosažení hlavních cílů finanční kontroly stanovených v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 3 Závaznost směrnice

Podle směrnice a zásad v ní uvedených postupují všichni pracovníci obecního úřadu obce Trojanovice, kteří svou náplní práce mají vliv na správném hospodaření obce a na jejím rozpočtu. Směrnice se také vztahuje na příspěvkové organizace a organizační složky zřízené obcí Trojanovice.

Čl. 4 Vymezení pojmů

Principy 3E – hospodárnost, účelnost a efektivnost.

Hospodárnost – hospodárným nakládáním s veřejnými prostředky se rozumí, že dosahujeme stanovených cílů a úkolů s co nejnižším vynaložením prostředků, ale při stávající kvalitě.

Účelnost – účelným použitím veřejných prostředků se rozumí, že dosažené výsledky odpovídají vymezené a prokázané potřebě. Je tedy poptávaná správná služba nebo zboží.

Efektivnost – efektivním nakládáním s veřejnými prostředky se rozumí, že je dosaženo co nejlepšího poměru mezi použitými prostředky a dosaženými výsledky. Jedná se tedy o maximalizaci přínosů při vynaložení veřejných prostředků.

Veřejné prostředky – veřejnými prostředky se rozumí veřejné finance, věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty patřící obci.

Příkazce operace – příkazce operace je vedoucí orgánu nebo vedoucí zaměstnanci jim zmocnění k nakládání s veřejnými prostředky.

Správce rozpočtu – správce rozpočtu je vedoucí zaměstnanec, nebo jiný pověřený zaměstnanec organizačního útvaru odpovědný za správu rozpočtu.

Hlavní účetní – hlavní účetní je vedoucí zaměstnanec, nebo jiný pověřený zaměstnanec organizačního útvaru odpovědný za vedení účetnictví.

Interní audit – interní audit je nezávislé a objektivní přezkoumávání vyhodnocování operací a vnitřního kontrolního systému orgánu veřejné správy. Funkčně nezávislý útvar, případně k tomu zvlášť pověřený zaměstnanec uvnitř orgánu veřejné správy.

Finanční kontrola – finanční kontrolou se rozumí kontrola vlastního hospodaření, ale i kontrola hospodaření zřízených příspěvkových organizací a organizačních složek.

Řídící kontrola – řídicí kontrolou se rozumí způsob řízení, jak realizovat uvnitř orgánu veřejné správy vnitřní kontrolu. Je to kontrola, která je zabezpečována odpovědnými vedoucími zaměstnanci. Je prováděna ve třech fázích: předběžná, průběžná a následná kontrola.

Veřejnosprávní kontrola – veřejnosprávní kontrola zahrnuje hlavně finanční kontrolu zaměřenou na hospodaření s veřejnými prostředky, zejména při vynakládání veřejných výdajů včetně veřejné finanční podpory u kontrolovaných osob. Kontrolu vykonává ministerstvo financí, finanční úřady a jednotliví poskytovatelé veřejných podpor.

II. Cíle finanční kontroly

Mezi hlavní cíle finanční kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, patří následující:

- dodržování právních předpisů a opatření přijatých obcí,

- zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem a jiným nedostatkům způsobených hlavně porušením právních předpisů, nehospodárným, neúčelným a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky nebo trestnou činností,
- včasné a spolehlivé informování vedoucích pracovníků obce o nakládání s veřejnými prostředky,
- hospodárný, účelný a efektivní výkon veřejné správy.

Čl. 1 Kontrolní metody a postupy

Při výkonu finanční kontroly se používají dle zákona 320/2001 Sb., o finanční kontrole zejména tyto kontrolní metody:

- sledování správnosti postupů při hospodaření s veřejnými prostředky,
- zjištění skutečného stavu hospodaření s veřejnými prostředky a jeho porovnání s příslušnou dokumentací,
- ověřování a šetření skutečností týkajících se operací,
- kontrolní výpočty,
- analýza údajů ve finančních výkazech nebo jiných informačních systémech a vyhodnocení jejich vzájemných vztahů.

Při výkonu finanční kontroly se používají dle zákona 320/2001 Sb., o finanční kontrole zejména tyto kontrolní postupy:

- schvalovací postupy, které zajišťují prověření podkladů připravovaných operací a které tyto operace v případech zjištění nedostatků pozastaví až do doby jejich odstranění,
- operační postupy, které zajišťují úplný a přesný průběh operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a které zahrnují i kontrolní techny při prověřování jejich dokumentace a sestavování účetních, jiných finančních a statistických výkazů, hlášení a zpráv,
- hodnotící postupy, které zajišťují posouzení údajů o provedených operacích ukládaných v zavedených informačních systémech a obsažených v účetních, jiných finančních a statistických výkazech, hlášeních a zprávách, dále jejich porovnání se schválenými rozpočty a vyhodnocení jejich důsledků na celkové hospodaření,

- revizní postupy, které zajišťují prověření správnosti vybraných operací, jakož i revizní postupy k funkčně a organizačně nezávislému vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti finančních kontrol zavedených v rámci systému řízení.

III. Vnitřní kontrolní systém

V rámci vnitřního kontrolního systému bude vykonávaná pouze řídicí kontrola. Interní audit, vzhledem k celkovému počtu obyvatel obce, nebude realizován.

Čl. 1 Řídicí kontrola

Řídicí kontrolu v obci Trojanovice provádí:

- **příkazce operace:** Jméno_Příjmení_Funkce
- **správce rozpočtu:** Jméno_Příjmení_Funkce
- **hlavní účetní:** Jméno_Příjmení_Funkce

Bez souhlasu žádného z nich nemůže být žádná hospodářská operace zahájena ani prováděna.

Funkci správce rozpočtu a hlavní účetní lze spojit a vykonávat jednou osobou a to vzhledem k celkovému počtu obyvatel obce Trojanovice.

Řídicí kontrola v obci zahrnuje předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu.

Čl. 2 Předběžná kontrola

Předběžná kontrola je vykonávána na počátku plánovaných a připravovaných operací. Smyslem kontroly je zjištění cílů a kontrola obsahových a formálních náležitostí. Předběžnou kontrolu zajišťují odpovědní zaměstnanci. O vykonání předběžné kontroly se vypracuje zápis, jehož vzor je uveden v příloze této směrnice.

Termín: před začátkem operace:

- 1) Před vznikem závazku nebo pohledávky.
- 2) Před uskutečněním výdajů nebo příjmů.

1) **Příkazce operace kontroluje** před vznikem závazku nebo pohledávky:

- nutnost připravované operace,
- dodržení principů 3E,
- soulad připravované operace s právními předpisy a opatřeními,

- věcnou správnost a úplnost podkladů.

1) **Správce rozpočtu kontroluje** před vznikem závazku nebo pohledávky:

- zdali byla prověřena rizika související s danou operací,
- zdali je operace prováděna v souladu se schváleným rozpočtem, s právními předpisy a vnitřními předpisy obce,
- rozsah oprávnění příkazce operace a porovnává jeho podpis s podpisovým vzorem.

2) **Příkazce operace kontroluje** před uskutečněním výdajů nebo příjmů:

- správnost určení věřitele,
- výši a splatnost závazku.

2) **Hlavní účetní kontroluje** před uskutečněním výdajů nebo příjmů:

- správnost údajů o věřiteli a správnost údajů souvisejících s platbou,
- zdali podpis příkazce operace souhlasí s podpisovým vzorem.

Pokud se vyskytnou nedostatky, tak musejí být odstraněny neprodleně!

Čl. 3 Průběžná kontrola

Průběžná kontrola je vykonávána v průběhu operace. Kontrolu provádí příkazce operace, hlavní účetní. O vykonání průběžné kontroly se vypracuje zápis, jehož vzor je uveden v příloze této směrnice.

Termín: průběžně.

Obsah průběžné kontroly zahrnuje kontrolu:

- účetních dokladů – jejich náležitosti a úplnost,
- právního ošetření účetních případů,
- správnosti zaúčtování za účelem podání pravdivého a věrného zobrazení hospodářských operací,
- průběžných zpráv o vyhodnocení hospodaření a rozpočtových opatření.

Čl. 4 Následná kontrola

Následná kontrola je vykonávána po ukončení operace. Kontrolu provádí příkazce operace, hlavní účetní. O vykonání následné kontroly se vypracuje zápis, jehož vzor je uveden v příloze této směrnice.

Termín: po ukončení operace.

Obsah následné kontroly zahrnuje kontrolu:

- dodržení správného zaúčtování,
- dodržování zákonů a vnitřních směrnic,
- celkového zhodnocení opodstatnění,
- zda byly operace prováděny v souladu s principy 3E.

IV. Veřejnosprávní kontrola

Veřejnosprávní kontrola v obci Trojanovice se nejméně jedenkrát ročně provádí u:

- příspěvkových organizací – Jubilejní základní škola prezidenta Masaryka a Mateřská škola Trojanovice,
- žadatelů o veřejnou finanční podporu, či příjemců veřejné finanční podpory.

System veřejnosprávní kontroly zahrnuje finanční kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky, s důrazem na jejich hospodárné, účelné a efektivní použití. Veřejnosprávní kontrola je zároveň i jiným opatřením, které nahrazuje interní audit u příspěvkových organizací.

Veřejnosprávní kontrola zahrnuje:

- předběžnou kontrolu,
- průběžnou kontrolu,
- následnou kontrolu.

Princip kontrol zůstává podobný jako u kontroly řídicí.

Kontrolu provádí starosta obce, účetní obce a finanční výbor.

V. Závěrečné ustanovení

1. Tato směrnice je součástí vnitřního kontrolního systému obce Trojanovice.
2. Tato směrnice podléhá aktualizaci podle daných potřeb obce a změn zákonných norem.
3. Ustanovením směrnice jsou povinni řídit se všichni zaměstnanci.
4. Účetní obce podává návrh na aktualizaci a novelizaci směrnice. Návrh schvaluje starosta obce.

5. Případné změny této směrnice provádí starosta obce po projednání a schválení zastupitelstvem obce Trojanovice.

6. Směrnice č. 1/2021 byla schválena usnesením zastupitelstva č. dne

7. Tato směrnice nabývá účinnosti dnem schválení.

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Záznam – provedení předběžné kontroly

Příloha č. 2 Záznam – provedení průběžné kontroly

Příloha č. 3 Záznam – provedení následné kontroly

Příloha č. 4 Záznam – podpisový řád

Příloha č. 1

Obec TROJANOVICE

Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Záznam – provedení předběžné kontroly

Prověřovaná operace:

.....

.....

.....

Zjištěné nedostatky:

.....

.....

.....

Opatření k nápravě:

.....

.....

.....

Odpovědná osoba	Datum kontroly	Podpis odpovědné osoby
Příkazce operace		
Správce rozpočtu		
Hlavní účetní		

Příloha č. 2

Obec TROJANOVICE

Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Záznam – provedení průběžné kontroly

Prověřovaná operace:

.....

.....

.....

Provedená kontrola	Nedostatky	Opatření k nápravě
Náležitosti a úplnost účetních dokladů		
Správnost zaúčtování		
Účetní operace jsou právně ošetřeny		

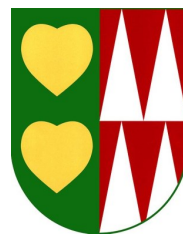
Odpovědná osoba	Datum kontroly	Podpis odpovědné osoby
Příkazce operace		
Hlavní účetní		

Příloha č. 3

Obec TROJANOVICE

Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Záznam – provedení následné kontroly

Prověřovaná operace:

.....

.....

.....

Předmět ověření		Opatření k nápravě
Nedostatky z předchozích kontrol byly napraveny	ANO/NE	
Byly dodrženy všechny platné právní předpisy a vnitřní předpisy obce	ANO/NE	
Správnost zaúčtování	ANO/NE	
Byl dodržen princip hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti	ANO/NE	

Odpovědná osoba	Datum kontroly	Podpis odpovědné osoby
Příkazce operace		
Hlavní účetní		

Příloha č. 4

Obec TROJANOVICE

Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Záznam – podpisový řád

Funkce	Jméno a Příjmení	Podpisový vzor
Starosta Příkazce operace		
Místostarosta		
Účetní Hlavní účetní		
Správce rozpočtu		
Předseda finančního výboru		
Předseda kontrolního výboru		

7.2.2 Směrnice č. 2/2021 Zadávání veřejných zakázek malého rozsahu

Obec TROJANOVICE

Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Vnitřní směrnice č. 2/2021

ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK MALÉHO ROZSAHU

Směrnici vypracoval:		Rozdělovník:	
Směrnici schválil:			
Datum vydání:		Počet stran:	7
Datum účinnosti:		Počet příloh:	1

Podpis:.....
Starosta

Podpis:.....
Místostarosta

OBSAH

OBSAH	2
I. Úvodní ustanovení	3
Čl. 1 Legislativní rámec.....	3
Čl. 2 Předmět směrnice.....	3
Čl. 3 Závaznost směrnice.....	3
Čl. 4 Vymezení pojmů a zásad.....	3
II. Veřejné zakázky malého rozsahu	4
Čl. 1 Rozdělení VZMR.....	4
Čl. 2 VZMR I. kategorie.....	5
Čl. 3 VZMR II. kategorie.....	5
Čl. 4 VZMR III. kategorie.....	6
Čl. 5 Hodnotící komise a její činnost.....	7
Čl. 6 Náležitosti výzvy o zahájení zadávacího řízení.....	7
Čl. 7 Rozhodnutí o přidělení veřejné zakázky.....	8
Čl. 8. Výjimka pro VZMR.....	8
III. Závěrečná ustanovení	8

I. Úvodní ustanovení

Čl. 1 Legislativní rámec

Směrnice č. 2/2021 Pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu je upravena následujícími předpisy:

- Zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákonem č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole,
- Zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí,
- Zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- Vyhláškou č. 169/2016 Sb., o stanovení rozsahu dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr.

Čl. 2 Předmět směrnice

Předmětem dané směrnice je zabezpečení správného postupu při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu (dále jen VZMR) zadavatelem dle ustanovení § 27 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Dále má směrnice zajistit zadávání VZMR nediskriminačním a transparentním způsobem při dodržení zásad rovnosti a přiměřenosti.

Čl. 3 Závaznost směrnice

Směrnice zavazuje všechny pracovníky obecního úřadu, kteří díky své náplni práce mají vliv na správné zadávání VZMR. Směrnice dále zavazuje všechny osoby, které se z důvodu plnění svých činností stanou účastníky daného procesu.

Čl. 4 Vymezení pojmů a zásad

Zadání veřejné zakázky – uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž plyne povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce.

Veřejný zadavatel – ČR, Česká národní banka, státní příspěvková organizace, územní samosprávný celek či jeho příspěvková organizace.

Dodavatel – osoba, která nabízí poskytnutí dodávek, služeb nebo stavebních prací, nebo více těchto osob společně. Za dodavatele se považuje i pobočka závodu, v takovém případě se za sídlo dodavatele považuje sídlo pobočky závodu.

Účastník zadávacího řízení – dodavatel, který podal nabídku do výběrového řízení.

Vybraný dodavatel – účastník zadávacího řízení, kterého zadavatel vybral k uzavření smlouvy.

Zásada transparentnosti – zadavatel je povinen předem stanovit kritéria výběru a postupovat tak, aby nevznikla žádná pochybnost o objektivním výběru vítězné nabídky.

Zásada rovného zacházení – zadavatel určí stejné podmínky všem potenciálním dodavatelům. Možnost přístupu k veřejné zakázce a možnost úspěchu ve výběrovém řízení je tedy dána všem účastníkům bez rozdílu.

Zásada zákazu diskriminace – zadavatel nesmí neoprávněně zvýhodnit nebo znevýhodnit některého ze zájemců oproti ostatním. Všichni musí mít stejnou šanci zakázku získat.

Zásada přiměřenosti – zadavatel nastaví parametry zadávacího řízení tak, aby byly přiměřené charakteru nebo předmětu veřejné zakázky.

II. Veřejné zakázky malého rozsahu

VZMR je veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota je rovna nebo nižší v případě veřejné zakázky:

- na dodávky nebo na služby v částce 2 000 000 Kč,
- na stavební práce v částce 6 000 000 Kč.

Veřejné zakázky zadává starosta obce, který je pro předmět veřejné zakázky příkazcem operace (dále jen zadavatel). Zadavatel musí dodržovat všechny zásady uvedené výše.

Čl. 1 Rozdělení VZMR

Kategorie	Výše předpokládané ceny	Předmět plnění zakázky
I.	od 0 Kč do 49 999 Kč	dodávky, služby, stavební práce
II.	od 50 000 Kč do 699 999 Kč	dodávky, služby, stavební práce

III.	od 700 000 Kč do 2 000 000 Kč	dodávky, služby
	od 700 000 Kč do 6 000 000 Kč	stavební práce

Čl. 2 VZMR I. kategorie

O zadání VZMR jejichž předpokládaná cena nepřesáhne 49 999 Kč bez DPH, rozhoduje zadavatel přímo bez organizace výběrového řízení, nebo může vyžádat více nabídek a z nich učinit výběr. V realizaci zakázky postupuje sám zadavatel případně jím pověřená osoba, a to i bez vědomí zastupitelstva obce.

Při zadání veřejné zakázky konkrétnímu subjektu postupuje zadavatel případně jím pověřená osoba podle svého nejlepšího přesvědčení v zájmu obce.

Zadavatel rozhoduje o výběru dodavatele a parametrech zakázky. Jménem veřejného zadavatele uzavírá s dodavatelem smlouvu a o výběru daného dodavatele podá zprávu zastupitelstvu obce, které ji vezme na vědomí.

V této kategorii může být zadána pouze taková zakázka malého rozsahu, jejíž financování je kryto schváleným rozpočtem obce.

Čl. 3 VZMR II. kategorie

O zadání VZMR jejichž předpokládaná cena se pohybuje v intervalu od 50 000 Kč do 699 999 Kč, rozhoduje zadavatel po předchozím projednání záměru realizovat zakázku zastupitelstvem obce.

Zadavatel zadává zakázku uskutečněním výběrového řízení, v němž osloví alespoň tři dodavatele k předložení nabídky. Výzva musí splňovat všechny zásady pro zadávání VZMR.

Pro hodnocení podaných nabídek je vytvořena hodnotící komise zadavatele. Komise vyřadí ty nabídky, které neobsahují všechny náležitosti výzvy. Dané vyřazení komise odůvodní a dále již nabídku nehodnotí.

Komise vyhodnotí obdržené nabídky a stanoví pořadí nabídek. Komise zpracuje písemnou zprávu, ve které bude uveden seznam přijatých nabídek, popis nabídek, popis hodnocení každé z nabídek podle jednotlivých kritérií.

Zastupitelstvo obce rozhodne o výběru dodavatele, s nímž bude uzavřena smlouva, na základě zprávy hodnotící komise. Zároveň může být předložen ke schválení i návrh

smlouvy. Zastupitelstvu obce je také vyhrazeno právo odmítnout všechny předložené nabídky.

V této kategorii může být zadána pouze taková zakázka, jejíž financování je kryto schváleným rozpočtem obce.

Čl. 4 VZMR III. kategorie

O zadání VZMR jejichž předpokládaná cena se pohybuje v intervalu od 700 000 Kč do 2 000 000 Kč pro dodávky a služby a od 700 000 Kč do 6 000 000 Kč pro stavební práce, rozhoduje zastupitelstvo obce.

O zadání a o způsobu zadání rozhodne zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo stanoví předpokládanou hodnotu veřejné zakázky a vymezí další podmínky zakázky v rozhodnutí o zadání veřejné zakázky.

Zadavatel formou písemného oznámení o zahájení zadávacího řízení vyzve k podání nabídek alespoň tři dodavatele. Zastupitelstvo schvaluje text oznámení a seznam přímo obeslaných dodavatelů.

Na úřední desce a na webových stránkách obce se zveřejní znění oznámení o zahájení zadávacího řízení. Tím se VZMR stává otevřenou a vytváří se tak prostor pro předložení nabídek i pro jiné dodavatele.

Pro podání nabídek nesmí být lhůta kratší než sedm dní od prvního dne zveřejnění na úřední desce. Zadavatel je povinen koordinovat zveřejnění a odeslání poptávky přímo osloveným dodavatelům tak, aby lhůty pro podání nabídek byly pro všechny uchazeče přibližně stejné.

Pro vyhodnocení podaných nabídek bude ustavena hodnotící komise. Komise vyřadí ty nabídky, které neobsahují všechny náležitosti výzvy. Dané vyřazení komise odůvodní a dále již nabídku nehodnotí.

Komise vyhodnotí obdržené nabídky a stanoví pořadí nabídek. Komise zpracuje písemnou zprávu, ve které bude uveden seznam přijatých nabídek, popis nabídek, popis hodnocení každé z nabídek podle jednotlivých kritérií.

Zastupitelstvo obce rozhodne o výběru dodavatele, s nímž bude uzavřena smlouva, na základě zprávy hodnotící komise. Zároveň může být předložen ke schválení i návrh smlouvy. Zastupitelstvu obce je také vyhrazeno právo odmítnout všechny předložené nabídky.

Čl. 5 Hodnotící komise a její činnost

Zastupitelstvo obce volí hodnotící komisi na návrh starosty. Současně jsou voleni i náhradníci, kteří zastoupí členy komise v případě, že se daní členové nemohou jednat komise zúčastnit. Zastupitelstvo má právo člena komise nebo náhradníky kdykoliv odvolat.

Hodnotící komise má alespoň tři členy. Hodnotící komise volí ze svého středu předsedu. Předseda hodnotící komise řídí její zasedání, pořizuje zápis z jednání, je odpovědný za činnost hodnotící komise, předkládá starostovi obce výsledky činnosti hodnotící komise. Komise je usnášeníschopná, pokud jsou na jednání přítomni nejméně tři její členové. Hodnotící komise je zvolena zastupitelstvem pro konkrétní zakázku, pro všechny zakázky, nebo pro vymezený okruh zakázek.

Členové hodnotící komise a jejich náhradníci musí zachovat nestranný a objektivní postoj ve vztahu k veřejné zakázce, tj. člen komise nesmí být v žádném propojení s osobou dodavatele, nesmí mít na předmětu zakázky svůj soukromý zájem. Soukromý zájem zahrnuje jakoukoliv výhodu pro něj, jeho rodinné příslušníky a blízké. Starosta obce nebo jím pověřená osoba svolává jednání hodnotící komise.

Hodnotící komise ze svého zasedání vypracuje písemnou zprávu.

Čl. 6 Náležitosti výzvy o zahájení zadávacího řízení

Součástí oznámení o zahájení výběrového řízení (výzvy) k podání nabídek musí být požadavky na předmět zakázky a podmínky plnění. Oznámení musí obsahovat alespoň tyto údaje:

- identifikační údaje veřejného zadavatele,
- vymezení předmětu VZMR,
- předpokládaná hodnota zakázky bez DPH,
- místo a lhůta pro podání nabídky,
- údaje o hodnotících kritériích a metodu jejich hodnocení,
- požadavek na doložení daných dokladů – prokázání oprávnění k podnikání,
- platební podmínky.

Čl. 7 Rozhodnutí o přidělení veřejné zakázky

Zastupitelstvu obce je starostou obce předložena zpráva o posouzení a hodnocení nabídek spolu s návrhem smlouvy podle doporučujícího stanoviska hodnotící komise. Na základě předloženého materiálu rozhodne zastupitelstvo obce o tom, zda bude zakázka přidělena uchazeči, nebo zda zakázku přidělí jinému uchazeči. Zároveň zastupitelstvo rozhodne, zda schvaluje text smlouvy. Schválená smlouva s vybraným uchazečem je uzavřena bez zbytečného odkladu.

Po rozhodnutí zastupitelstva obce o přidělení veřejné zakázky, musí zadavatel do pěti pracovních dnů sdělit všem uchazečům, zda byli vybráni k realizaci veřejné zakázky nebo nebyli vybráni.

Čl. 8 Výjimka pro VZMR

Zadavatel není povinen zadat v zadávacím řízení VZMR. Při jejím zadávání je však zadavatel povinen dodržet zásady dle § 6 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

III. Závěrečná ustanovení

1. Ustanovením směrnice jsou povinni řídit se všichni zaměstnanci.
2. Směrnice č. 2/2021 byla schválena usnesením zastupitelstva č. dne
3. Pro zakázku na kterou se bude čerpat dotace, budou stanoveny nebo požadovány jiné pravidla stanovená poskytovatelem dotace a pravidla této směrnice se nepoužijí.
4. Kontrolu dodržování této směrnice vykonává starosta a kontrolní výbor.
5. Tato směrnice nabývá účinnosti dnem schválení.

Seznam příloh:

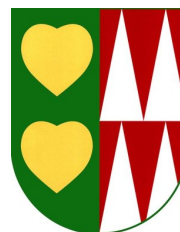
Příloha č. 1 Záznam – podpisový řád

Příloha č. 1

Obec TROJANOVICE

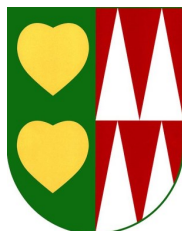
Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Záznam – podpisový řád

Funkce	Jméno a Příjmení	Podpisový vzor
Starosta Zadavatel		
Místostarosta		
Hlavní účetní		
Správce rozpočtu		
Předseda finančního výboru		
Předseda kontrolního výboru		

7.2.3 Směrnice č. 3/2021 Pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek

Obec TROJANOVICE

Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Vnitřní směrnice č. 3/2021

PRO ČASOVÉ ROZLIŠENÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ VČETNĚ DOHADNÝCH POLOŽEK

Směrnici vypracoval:		Rozdělovník:	
Směrnici schválil:			
Datum vydání:		Počet stran:	5
Datum účinnosti:		Počet příloh:	1

Podpis:
Starosta

Podpis:
Místostarosta

OBSAH

OBSAH	2
I. Úvodní ustanovení	3
Čl. 1 Legislativní rámec.....	3
Čl. 2 Předmět směrnice.....	3
Čl. 3 Závaznost směrnice.....	3
Čl. 4 Výjimky.....	3
Čl. 5 Vymezení pojmů.....	4
II. Použití jednotlivých účtů	4
Čl. 1 Účet 381 – náklady příštích období.....	4
Čl. 2 Účet 383 – výdaje příštích období.....	5
Čl. 3 Účet 384 – výnosy příštích období.....	5
Čl. 4 Účet 385 – příjmy příštích období.....	5
Čl. 5 Účet 388 – dohadné účty aktivní.....	5
Čl. 6 Účet 389 – dohadné účty pasivní.....	6
III. Závěrečné ustanovení	6

I. Úvodní ustanovení

Čl. 1 Legislativní rámec

Směrnice č. 3/2021 Pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek je upravena následujícími předpisy:

- Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky,
- Českými účetními standardy pro některé vybrané účetní jednotky.

Čl. 2 Předmět směrnice

Předmětem dané směrnice je zabezpečení správného účtování časového rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek. Směrnice upravuje časové rozlišení nákladů, výnosů a dohadné položky v souladu s právními předpisy uvedenými v Čl. 1 této směrnice. Nutnost časového rozlišení vyplývá ze zásady nezávislosti účetních období. To vyžaduje, aby byly v každém účetním období pouze náklady a výnosy, které s daným obdobím věcně a časově souvisejí.

Čl. 3 Závaznost směrnice

Směrnice zavazuje všechny pracovníky obecního úřadu, kteří díky své náplni práce mají vliv na správné účtování obce. Směrnice dále zavazuje i ty pracovníky obce, kteří se v důsledku plnění svých úkolů stanou účastníky daného účetního procesu.

Čl. 4 Výjimky

Výjimky z této směrnice tvoří nevýznamné a pravidelně se opakující výdaje a příjmy, které není nutno dle výše uvedených právních předpisů časově rozlišovat. Patří sem:

- předplatné časopisů a novin,
- předplatné účasti na seminářích a kurzech,
- platby za telefonní hovory,
- nákupy novoročenek, kalendářů na následující rok,
- nákupy kancelářských potřeb, drobného materiálu pro úklid.

Čl. 5 Vymezení pojmů

Náklady příštích období – jde o uskutečněné výdaje běžného období, které se vztahují k výkonům, které budou přijaty až v následujících účetních obdobích. V běžném období jde tedy o výdaj a v následujícím období se jedná o náklad.

Výdaje příštích období – jedná se o náklady, které souvisí s běžným účetním obdobím, ale jejich výdaj nebyl k datu účetní závěrky uskutečněn.

Výnosy příštích období – jedná se o příjmy, které byly obdrženy v běžném účetním období, ale výnosově patří až do následujícího účetního období.

Příjmy příštích období – na daném účtu se účtuje v případě, že účetní jednotka do konce účetního období neinkasovala částku, která je však výnosem tohoto běžného období.

Dohadné položky – jedná se o náklady a výnosy (ná vazně pohledávky a závazky), jejichž vznik věcně a časově souvisí s běžným účetním obdobím, ale pro jejich zaúčtování neobdržela účetní jednotka podklady (doklady).

Dohadné účty aktivní – zachycujeme takové položky, které nelze vyúčtovat jako obvyklou pohledávku. Neznáme tedy přesnou výši pohledávky ke konci rozvahového dne.

Dohadné účty pasivní – daný účet slouží k zachycení závazků vůči dodavateli v odhadované výši.

II. Použití jednotlivých účtů

Pro účetní případy, které se časově rozlišují, musí být známy tyto skutečnosti:

- věcné vymezení,
- výše a období, kterého se týkají.

Čl. 1 Účet 381 – náklady příštích období

Účet slouží pro podchycení výdajů běžného účetního období, které budou náklady v následujícím období. Zúčtování (rozpuštění) nákladů příštích období na příslušný nákladový účet se provede v tom účetním období, s nímž věcně a časově rozlišené náklady souvisejí.

Prostřednictvím daného účtu se rozlišuje nájemné dle smlouvy placené předem na část dalšího roku (v běžném roce se účtuje 381/231, v následujícím roce se rozpustí úhrada nájemného do nákladů operací 518/381).

Prostřednictvím daného účtu se časově rozlišuje vyšší první splátka (akontace) dle platebního kalendáře leasingové společnosti. Částka akontace se zaúčtuje na 381/231. Z účtu 381 je pak měsíčně přeúčtována poměrná část leasingové splátky do nákladů na 518.

Kromě leasingu se prostřednictvím účtu 381 účtuje také pojištění majetku a automobilů. Až na výjimky (např. nájemné) se takto časově rozlišené náklady odúčtují nejdéle do čtyř let.

Čl. 2 Účet 383 – výdaje příštích období

Pomocí daného účtu se účtují náklady, které s běžným účetním obdobím souvisejí, ale výdaj s nimi spojený nebyl dosud proveden.

Takto se účtuje nájemné placené pozadu operacemi 518/383 a v následujícím období 383/231. Dále se zde účtují prémie a odměny placené po uplynutí účetního období.

Prostřednictvím daného účtu se účtuje časové rozlišení úroků z úvěrů, které patří do příslušného období, ale část z nich je uhrazena až v následujícím období. Dané operace jsou 562/383 a 383/231.

Čl. 3 Účet 384 – výnosy příštích období

Pomocí daného účtu se účtují příjmy běžného období, které věcně patří do výnosů v následujícím období. Jejich zaúčtování do výnosů se provede v období, s nímž věcně souvisejí.

Takto se účtuje nájemné přijaté předem, přijaté předplatné. V běžném období se účtuje 231/384 a v následujícím období 384/603.

Čl. 4 Účet 385 – příjmy příštích období

Zde se účtují částky, které ke dni uzavírání účetních knih nebyly inkasovány a nebyly vyúčtovány ani jako pohledávky, které však časově a věcně souvisejí s výnosy s běžného účetního období. Patří sem provedené, ale dosud nevyúčtované práce a služby. Účtuje se těmito operacemi: 385/602 v běžném období, 311/385 v následujícím období a úhrada 231/311.

Čl. 5 Účet 388 – dohadné účty aktivní

Účtuje se o dohadných položkách aktivních, které nelze vyúčtovat jako obvyklé pohledávky, přičemž výnos z těchto položek patří do daného účetního období. Jedná se o případné pohledávky za pojišťovnu, pokud na konci účetního období není známa přesná částka náhrady v případě úhrady škodní události.

Dále to mohou být úroky, které banka nezahrnula v běžném období do výpisu. Účtuje se operacemi 388/662 a v následujícím období 231/388.

Zálohy na služby v souvislosti s nájmem obecních bytů operacemi 231/324, 388/602.

Skutečně vynaložené náklady investičního transferu 388/403.

Čl. 6 Účet 389 – dohadné účty pasivní

Účtuje se o případných závazcích obce na konci účetního období a to zejména o závazcích z mandátních smluv a o dalších závazcích vůči dodavatelům, na které se do konce účetního období neobdržely faktury a u kterých není známá přesná výše částky. Účtuje se operacemi 5xx/389 (ev. 111/389 pro přijaté a dodavatelem nevyfakturované zásoby), v následujícím období po obdržení faktury 389/321.

Dále se zde účtuje o nákladových úrocích, jejichž vyúčtování se neobdrželo do konce účetního období. Účtuje se operacemi 562/389 a v následujícím období 389/231.

III. Závěrečné ustanovení

1. Dohadné položky se zruší v následujícím roce:

- v okamžiku, kdy přijde doklad potvrzující dohadnou pohledávku nebo závazek, dohadná položka se přeúčtuje,

- počátkem roku se dohadná položka zruší, potvrzená pohledávka nebo závazek se účtuje běžným způsobem.

2. Za tvorbu, čerpání a zúčtování dohadných položek odpovídá vedoucí finanční účtárny.

3. Kontrolu dodržování této směrnice vykonává starosta a finanční výbor.

4. Směrnice č. 3/2021 byla schválena usnesením zastupitelstva č. dne

5. Tato směrnice nabývá účinnosti dnem schválení.

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Záznam – podpisový řád

Příloha č. 1

Obec TROJANOVICE

Trojanovice 210, 744 01

IČ: 00298514

Záznam – podpisový řád

Funkce	Jméno a Příjmení	Podpisový vzor
Starosta		
Místostarosta		
Hlavní účetní		
Správce rozpočtu		
Předseda finančního výboru		
Předseda kontrolního výboru		

7.3 Výpočet ukazatelů finanční analýzy municipální jednotky

Jelikož obec Trojanovice nepoužívá v současné době žádné ukazatele finanční analýzy municipální jednotky pro své hodnocení hospodaření, jsou pro obec vytvořeny formuláře pro výpočty některých ukazatelů, tyto formuláře by pro obec mohly být prospěšné v rámci hodnocení svého hospodaření. Zároveň z finanční analýzy víme, že obec Trojanovice hospodaří bez problémů. Formuláře by tedy měly přispět k tomu, že tento stav bude zachován i nadále. Pomocí formulářů může být vedoucím pracovníkům a vedení obce usnadněno průběžné hodnocení nakládání s veřejnými prostředky. Současně se jedná o důležitou součást kontroly finančního hospodaření obce.

Jelikož se jedná podstatnou součást kontroly finančního hospodaření obce, bude obci navrženo, aby formuláře zakomponovala do směrnice o finanční kontrole v rámci průběžné kontroly. Odpovědnost za vytváření průběžných výpočtu by pak nesla hlavní účetní.

S pomocí formulářů a sledováním daných výsledků může obec předejít potenciálním budoucím ekonomickým problémům, protože pomocí analýzy můžeme včas odhalit celou řadu významných skutečností. Finanční analýza je zároveň účinným nástrojem kontroly.

Nově vytvořené formuláře obsahují vzorec pro výpočet daných ukazatelů, doporučené hodnoty, které je potřeba sledovat a také je zde prostor pro komentář daného výsledku. To všechno by mělo vést k tomu, že pracovníci obce Trojanovice získají lepší orientaci ve výsledcích, rychlejší vyhodnocování daných výsledků a zároveň získají zpětnou vazbu. Další myšlenkou výpočtu těchto finančních ukazatelů je to, že by obec získala nástroj pro průběžnou kontrolu a hodnocení daných finančních ukazatelů, které jsou zpravidla vyčíslovány až po ukončení fiskálního roku.

Pro obec Trojanovice byly tedy vytvořeny formuláře pro výpočty:

- autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů,
- autarkie na bázi příjmů a výdajů,
- monitorující ukazatele SIMU, obsahující běžnou likviditu, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a pravidlo rozpočtové odpovědnosti.

Jak víme z teoretické části, tak pro municipální sféru je typický ukazatel autarkie, takže formulář pro daný ukazatel nemůže chybět. Tento výpočet nám ukáže, jak je obec soběstačná z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů a z hlediska příjmů a výdajů.

Další formulář zahrnuje monitorující ukazatele SIMU. Jelikož tyto ukazatele monitoruje MF ČR, tak by jim obec měla věnovat patřičnou pozornost.

Vytvořené formuláře jsou k nahlédnutí v příloze II: Formuláře pro výpočet ukazatelů finanční analýzy municipální jednotky na konci diplomové práce.

8 VYHODNOCENÍ PROJEKTU A DOPORUČENÍ

V následující kapitole dojde k vyhodnocení projektu zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Projektová část hlavně vycházela z analýzy současného stavu vnitřního kontrolního systému obce a z finanční analýzy obce Trojanovice. Budou zde zhodnoceny náklady a rizika plynoucí z daného projektu. Projekt také bude popsán z časového hlediska. Následně budou popsány přínosy projektu, které by v ideálním případě měly převyšovat náklady a rizika projektu. Na základě všech uvedených analýz budou obci poskytnuta doporučení.

8.1 Vyhodnocení projektu z nákladového, časového a rizikového hlediska

Z **nákladového hlediska** by obci měly vzniknout v souvislosti se zavedením nového vnitřního kontrolního systému pouze náklady na vytisknutí nově vytvořených směrnic, případně na vytisknutí formulářů pro výpočet ukazatelů finanční analýzy municipální jednotky. Jelikož jsou v nových směrnících rozděleny pravomoci a odpovědnosti na současné pracovníky, tak by obci žádné nové mzdové náklady neměly vzniknout.

Co se týká **časového hlediska** projektu, tak zavedení nového vnitřního kontrolního systému by mělo zabrat minimum času. Jelikož docházelo k pravidelným konzultacím s vedením obce, tak nově vytvořené směrnice by mohly být po projednání a schválení zastupitelstvem obce a následným prostudováním zaměstnanci obecního úřadu přijaty do konce roku 2021. Díky konzultacím se ani nepředpokládá, že by mělo dojít k výrazným změnám ve směrnících. To samé platí i pro využití formulářů pro výpočet vybraných ukazatelů finanční analýzy. Tyto formuláře by vedení obce mohlo začít využívat ihned.

Z časového hlediska musíme pamatovat na to, že po přijetí daných směrnic zabere zaměstnancům obecního úřadu určitý čas seznámení se s danými směrnici a jejich důkladné prostudování. Konkrétně by zaměstnanci obce dostali čas do konce roku 2021, aby směrnice nastudovali a 1. 1. 2022 by se mohly začít používat. Jelikož však směrnice nejsou až tak obsáhlé a náročné, neměl by být časový úsek k prostudování tak významný.

Z **hlediska rizik** při zavedení nového vnitřního kontrolního systému mohou nastat rizika, které je potřeba objasnit a případně nalézt řešení k jejich eliminaci. První riziko, které by mohlo nastat při projektu zavedení vnitřního kontrolního systému v obci, je riziko

organizační. Toto riziko je spjato s nesprávným vymezením kompetencí, které jsou vymezeny v nově vytvořených směrnících.

Druhým rizikem může být riziko personální. To by znamenalo, že zaměstnanci obecního úřadu nepřijmou a nebudou se chtít ztotožnit s novými směrnici a postupy. Takový postoj zaměstnanců obecního úřadu by mohl zapříčinit neefektivní a nesprávný způsob fungování vnitřního kontrolního systému. Toto riziko lze eliminovat důslednou kontrolní činností ze strany nadřízených pracovníků.

Třetí riziko souvisí s časovým rizikem. To znamená, že projednání a schválení nových směrníc zastupitelstvem obce by trvalo mnohem delší dobu, tj. že by se schválení směrníc nestihlo do konce roku 2021. Následně je možné toto riziko uvést i ve vztahu k prostudování nových směrnice, kdy by opět zaměstnanci obecního úřadu potřebovali delší časový úsek na prostudování daných směrníc. To opět znamená, že po schválení směrníc by zaměstnanci obce nestihli nastudovat tyto směrnice do konce roku 2021. Tímto by byl ohrožen začátek používání směrníc k 1. 1. 2022. Riziko lze eliminovat tím, že vedení obce bude dbát na to, aby bylo všechno jasně vysvětleno a případné dotazy a nejasnosti byly konzultovány.

Další riziko je spojeno s náklady. Tím je myšleno, že pokud by zaměstnanci obce měli po prostudování směrníc a následných konzultacích s vedením obce stále nejasnosti, tak by vedení obce přihlásilo dané zaměstnance na školení k daným směrnícím. Školení by se následně odrazilo ve finančních nákladech obce.

Za poslední riziko můžeme označit to, že směrnice nebudou dostatečně aktualizovány v případě legislativních a jiných důležitých změn. Zde je důležité, aby odpovědné osoby opravdu sledovaly platné právní předpisy.

Před případným schválením nových směrníc zastupitelstvem obce by tedy bylo dobré vyladit případné nedostatky směrníc a zdůraznit zaměstnancům obce jejich důležitost pro vnitřní kontrolní systém tak, aby se všem případným rizikům dalo zabránit.

8.2 Přínosy projektu a doporučení na základě analýz

Co se týče **přínosů projektu**, tak hlavním přínosem je to, že nově vytvořené směrnice by měly přinést zkvalitnění a zlepšení výkonu finanční kontroly a celého vnitřního kontrolního systému. Změny by však měly vést i k tomu, aby byly dodrženy zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti a zároveň aby obec působila více transparentně směrem k veřejnosti.

Nově vytvořené směrnice k finanční kontrole, zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek jasně vymezují dané kompetence, odpovědnosti a zároveň jsou zde vymezeny i konkrétní postupy. Pro všechny směrnice byla vytvořena příloha podpisových vzorů, které jsou stěžejní pro určení daných odpovědností. Směrnice k finanční kontrole by měla přinést zpřehlednění dané problematiky a podrobnější popis prováděných kontrol. Součástí směrnice jsou také záznamy o provedených kontrolách, které by měly vést k lepšímu zobrazení a k jednotnosti prováděných kontrol. Směrnice pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu opět povede k přehlednějšímu zobrazení a rozdělení jednotlivých zakázek. Zároveň nabídne přehled jednotlivých pravomocí a odpovědností. Směrnice by také měla vést k tomu, že obec bude vynakládat finanční prostředky s péčí řádného hospodáře, tedy hospodárně, účelně a efektivně. Přínos poslední směrnice pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek spočívá hlavně v tom, že účetní operace spojeny s těmito účty budou správně zaúčtovány a předejde se tak případným chybám.

Nově vytvořené směrnice budou přínosem nejen pro přímé uživatele směrnic a pro zkvalitnění vnitřního kontrolního systému, ale také pro následné kontroly. Každé zlepšení postupů při nakládání s veřejnými prostředky je nejen potřebné, ale také velmi prospěšné.

Dalším přínosem tohoto projektu jsou formuláře pro výpočet vybraných ukazatelů finanční analýzy municipální jednotky. Formuláře by měly sloužit k rychlému výpočtu a zhodnocení daných výsledků. Takto obec může předejít potencionálním ekonomickým problémům a hrozbám.

Doporučení obci na základě analýz vyplývá z porovnání uvedených analýz s přínosy daného projektu. Pokud se na srovnání podíváme, tak můžeme jednoznačně říct, že přínosy z projektu pro obec převyšují rizika plynoucí z projektu. Můžeme tedy obci Trojanovice doporučit, aby přijala nově vytvořené směrnice k finanční kontrole, zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek a formuláře pro výpočet vybraných ukazatelů finanční analýzy navržených v této diplomové práci. Toto přijetí by mělo vést k tomu, že se vnitřní kontrolní systém v obci Trojanovicelepší a zároveň pomůže obci, aby při nakládání s veřejnými prostředky byly dodrženy principy hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. Doporučení můžeme opřít o tvrzení, že projekt nepředpokládá vznik velkých nákladů se zavedením vnitřního kontrolního systému, z hlediska času se také nejedná o náročný projekt a v případě rizik můžeme říct, že se jedná o rizika minimální.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce byl projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Jelikož se jedná o menší obec, tak je v této obci využíván vnitřní kontrolní systém jenom na základní úrovni. Proto po konzultaci s vedením obce vznikla tato diplomová práce, aby došlo k zlepšení daného vnitřního kontrolního systému. Diplomová práce však nebyla zaměřena jen na tento systém, ale byla také zaměřena na problematiku finanční kontroly.

První část práce byla věnována teoretickému rozboru. Pomocí literární rešerše byly objasněny základní teoretické poznatky, které byly následně využity v praktické části. V teoretické části byly rozebrány územně samosprávné celky, jejich charakteristika, orgány, hospodaření a také byla objasněna finanční analýza municipálních jednotek. Následně byla detailněji popsána finanční kontrola územních samosprávných celků. Byl představen model 3E a 6E, systém finanční kontroly a jaká funguje kontrola v obci. Na závěr teoretické části byl představen vnitřní kontrolní systém, který byl rozdělen na řídicí kontrolu a interní audit. V dané kapitole byla rovněž zpracována teoretická část zabývající se vnitřními směnicemi.

Druhá část práce byla praktická část. Nejprve byla představena obec Trojanovice. Následně byla provedena finanční analýza, která obsahovala analýzu majetkové a finanční struktury obce, analýzu nákladů, výnosů, příjmů a výdajů a také analýzu vybraných finančních ukazatelů. Zhodnoceny byly i monitorující ukazatele SIMU. Další část byla věnována analýze současného stavu vnitřního kontrolního systému v obci. Byly zkoumány současné vnitřní předpisy obce a také kdo v obci zajišťuje vnitřní kontrolní systém a jestli je zřízen útvar interního auditu.

Na základě analýz byl vytvořen samotný projekt zavedení vnitřního kontrolního systému v obci Trojanovice. Nejprve byly objasněny důvody a postup zavedení vnitřního kontrolního systému, a pak byly vytvořeny tři nové směrnice. Jedná se konkrétně o směrnice k finanční kontrole, zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a směrnice pro časové rozlišení nákladů a výnosů včetně dohadných položek. Jako součást projektu byly také vytvořeny formuláře pro výpočet vybraných ukazatelů finanční analýzy.

Celý projekt byl následně vyhodnocen pomocí nákladové, časové a rizikové analýzy. Zároveň byly popsány i přínosy, které z projektu plynou. Cíl diplomové práce byl na základě výsledků analýz splněn a zlepšený vnitřní kontrolní systém v obci Trojanovice je připraven k využívání.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické zdroje

HERRINGTON, J. Bryce, 2017. *Financial and strategic management for nonprofit organizations*. Fourth edition. Boston: De Gruyter, 792 p. ISBN 978-1-5015-1470-8.

CHAMBERS, Richard, 2014. *Lessons learned on the audit trail*. Altamonte Springs: The Institute of Internal Auditors Research Foundation, 264 p. ISBN 978-0-89413-903-1.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 228 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.

KRÁLÍČEK, Vladimír a Jan MOLÍN, 2014. *Vnější a vnitřní kontrola z pohledu managementu*. Praha: Wolters Kluwer, 231 s. ISBN 978-80-7478-557-3.

KUKALOVÁ, Gabriela a Daniela PFEIFEROVÁ, 2020. *Místní finance v ČR*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 146 s. ISBN 978-80-213-3016-0.

LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYECE, 2013. *Public budgeting systems*. Ninth edition. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 656 p. ISBN 978-1-4496-2790-4.

LOCHMANNOVÁ, Alena, 2017. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media, 116 s. ISBN 978-80-7402-295-1.

MÁČE, Miroslav, 2018. *Manažerské účetnictví veřejného sektoru*. Praha: Grada, 509 s. ISBN 978-80-271-2003-1.

NEMEC, Juraj, 2010. *Kontrola ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 158 s. ISBN 978-80-7357-558-8.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. V Praze: C.H. Beck, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka, Marek JETMAR a Petr TOTH, 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 783 s. ISBN 978-80-7598-209-4.

PETEROVÁ, Helena, 2016. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 155 s. ISBN 978-80-86976-35-8.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

PRŮCHA, Petr, 2018. *Místní správa*. Brno: Masarykova univerzita, 277 s. ISBN 978-80-210-9007-1

ROSEN, Harvey S., Ted GAYER a Abdülkadir CIVAN, 2014. *Public finance*. Tenth edition. Maidenhead: McGraw-Hill Education, 588 p. ISBN 978-0-07-715469-1.

ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna, 2019. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 207 s. ISBN 978-80-2445-548-8.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

SHERMAN, Eliot H., 2015. *A Manager's guide to financial analysis: Powerful tools for analyzing the numbers and making the best decisions for your business*. Sixth edition. New York: AMA Self-study, 229 p. ISBN 978-0-7612-1561-5.

SVOBODOVÁ, Jaroslava, 2019. *Vnitřní směrnice pro některé vybrané účetní jednotky*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. ANAG, 440 s. ISBN 978-80-7554-198-7.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2016. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 284 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0048-4.

VODÁKOVÁ, Jana, 2013. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 207 s. ISBN 978-80-7478-324-1.

VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava, 2019. *Finanční hospodaření obce a jeho přezkoumávání, praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 60 s. ISBN 978-80-7616-052-1.

Internetové zdroje

MONITOR, 2021. *Obec Trojanovice* [online]. [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00298514/prehled>

OBEC TROJANOVICE, 2021. *Obec Trojanovice* [online]. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://www.trojanovice.cz/>

OBEC TROJANOVICE, 2021. *Povinně zveřejňované informace* [online]. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://www.trojanovice.cz/urad/povinne-zverejnovane-informace/>

VŠE O ÚZEMÍ, 2021. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&>

Legislativa

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, 2000. [online] [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 2000. [online] [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, 2001. [online] [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-320>

Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, 2017. [online] [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-23>

Interní zdroje obce

Vnitřní směrnice

Obecně závazné vyhlášky

Nářízení obce

Jednací řád zastupitelstva

Závěrečné účty obce za sledované období

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CSÚIS	Centrální systém účetních informací státu
ČOV	Čistička odpadních vod
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
IC	Informační centrum
KFM	Krátkodobý finanční majetek
MF	Ministerstvo financí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OA	Oběžná aktiva
OÚ	Obecní úřad
OZV	Obecně závazná vyhláška
SIMU	Soustava informativních a monitorujících ukazatelů
ÚSC	Územní samosprávný celek
VH	Výsledek hospodaření
VZMR	Veřejná zakázka malého rozsahu

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Řídící kontrola</i>	32
<i>Obrázek 2 Znak obce Trojanovice</i>	38
<i>Obrázek 3 Saldo příjmů a výdajů obce Trojanovice, v tis. Kč</i>	48
<i>Obrázek 4 Vývoj příjmů obce Trojanovice, v tis. Kč</i>	49
<i>Obrázek 5 Vývoj výdajů obce Trojanovice, v tis. Kč</i>	51

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Počet členů zastupitelstva obce</i>	<i>16</i>
<i>Tabulka 2 Schéma běžného rozpočtu.....</i>	<i>21</i>
<i>Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatel obce k 31. 12. daného roku</i>	<i>38</i>
<i>Tabulka 4 Majetková struktura obce Trojanovice, v tis. Kč.....</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 5 Vertikální analýza majetkové struktury obce Trojanovice, v %</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 6 Horizontální analýza majetkové struktury obce Trojanovice</i>	<i>42</i>
<i>Tabulka 7 Finanční struktura obce Trojanovice, v tis. Kč</i>	<i>43</i>
<i>Tabulka 8 Vertikální analýza finanční struktury obce Trojanovice, v %</i>	<i>43</i>
<i>Tabulka 9 Horizontální analýza finanční struktury obce Trojanovice</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 10 Struktura nákladů obce Trojanovice, v tis. Kč</i>	<i>45</i>
<i>Tabulka 11 Struktura výnosů obce Trojanovice, v tis. Kč</i>	<i>45</i>
<i>Tabulka 12 Vertikální analýza nákladů a výnosů obce Trojanovice</i>	<i>46</i>
<i>Tabulka 13 Horizontální analýza nákladů a výnosů obce Trojanovice.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabulka 14 Saldo příjmů a výdajů obce Trojanovice, v tis. Kč</i>	<i>47</i>
<i>Tabulka 15 Příjmy obce Trojanovice, v tis. Kč.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabulka 16 Výdaje obce Trojanovice, v tis. Kč</i>	<i>50</i>
<i>Tabulka 17 Ukazatele aktivity obce Trojanovice.....</i>	<i>52</i>
<i>Tabulka 18 Ukazatele autarkie obce Trojanovice</i>	<i>52</i>
<i>Tabulka 19 Ukazatele financování obce Trojanovice.....</i>	<i>53</i>
<i>Tabulka 20 Ukazatele likvidity obce Trojanovice.....</i>	<i>53</i>
<i>Tabulka 21 Monitorující ukazatele obce Trojanovice</i>	<i>54</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Vybrané ukazatele finanční analýzy

Příloha II: Formuláře pro výpočet ukazatelů finanční analýza municipální jednotky

PŘÍLOHA I: VYBRANÉ UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel}_t - \text{ukazatel}_{t-1}$$

$$\text{Procentní změna} = (\text{absolutní změna} * 100) / \text{ukazatel}_{t-1}$$

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA

$$\frac{\text{velikost položky}}{\text{souhrn položky}} * 100$$

UKAZATELE AKTIVITY

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky} * 360}{\text{výnosy (celkem, z hlavní činnosti)}}$$

$$\text{Obrat kapitálu} = \frac{\text{výnosy (celkem, hlavní činnost)}}{\text{pasiva (vlastní kapitál a cizí zdroje)}}$$

$$\text{Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech} = \frac{\text{stálá aktiva}}{\text{výnosy (celkem, z hlavní činnosti)}}$$

UKAZATELE AUTARKIE

$$\text{Autarkie na bázi výnosů a nákladů} = \frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady na hlavní činnost}} (\text{v } \% = * 100)$$

$$\text{Autarkie na bázi příjmů a výdajů} = \frac{\text{příjmy}}{\text{výdaje}}$$

UKAZATELE FINANCOVÁNÍ

$$\text{Ukazatel finanční samostatnosti} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková pasiva}}$$

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková pasiva}}$$

$$\text{Míra zadluženosti vlastního kapitálu} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

UKAZATELE LIKVIDITY

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{kr. pohledávky} + \text{kr. finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{kr. finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

(Zdroj: Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 96-116; Knápková a kol., 2017, s. 94-95)

**PŘÍLOHA II: FORMULÁŘE PRO VÝPOČET UKAZATELŮ
FINANČNÍ ANALÝZY MUNICIPALNÍ JEDNOTKY**

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

Výpočet: $\frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady na hlavní činnost}}$

Doporučená hodnota: > 1

Výnosy z hlavní činnosti celkem	
Náklady z hlavní činnosti celkem	
Autarkie na bázi výnosů a nákladů	

Komentář k výsledku:

.....

.....

Autarkie na bázi příjmů a výdajů

Výpočet: $\frac{\text{příjmy}}{\text{výdaje}}$

Doporučená hodnota: > 1

Příjmy celkem	
Výdaje celkem	
Autarkie na bázi příjmů a výdajů	

Komentář k výsledku:

.....

.....

Monitorující ukazatele SIMU

1) Běžná (celková) likvidita

$$\text{Výpočet: } \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Doporučená hodnota: > 1

Oběžná aktiva	
Krátkodobé závazky	
Celková likvidita	

Komentář k výsledku:

.....

.....

2) Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)

$$\text{Výpočet: } \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} * 100$$

Doporučená hodnota: < 25 %

Cizí kapitál	
Celková aktiva	
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	

Komentář k výsledku:

.....

.....

3) Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)

$$\text{Výpočet: } \frac{\text{Dluh celkem}}{\text{Průměr příjmů za poslední 4 roky}} * 100$$

Doporučená hodnota: < 60 %

Dluh celkem	
Průměr příjmů za poslední 4 roky	
Rozpočtová odpovědnost	

Komentář k výsledku:

.....

.....